KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 20.9.2024 r.
COM(2024) 426 final

2024/0234 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

UE zdecydowanie wspiera Ukrainę, której przyszłość jest związana z UE. UE popiera niepodległość, suwerenność i integralność terytorialną Ukrainy w jej granicach uznanych przez społeczność międzynarodową i niezmiennie angażuje się w zapewnianie wsparcia politycznego, finansowego, gospodarczego, humanitarnego, wojskowego i dyplomatycznego[1]. W związku z eskalacją rosyjskiej agresji konieczne jest podjęcie szybkich działań, aby zapewnić Ukrainie dostęp do zasobów, które są jej pilnie potrzebne Niniejszy wniosek ma na celu zapewnienie ustanowienia nowego mechanizmu przed końcem bieżącego roku z myślą o uruchomieniu środków finansowych dla Ukrainy, a także przewiduje wyjątkową pomoc makrofinansową (MFA) na zaspokojenie tych pilnych potrzeb.

W dniu 24 lutego 2022 r. Rosja rozpoczęła pełnoskalową inwazję wojskową na Ukrainę, co miało katastrofalne skutki dla Ukrainy i jej mieszkańców. Niedawna eskalacja brutalnej rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie potwierdza, że Rosja gotowa jest pogwałcić podstawowe prawo Ukrainy do niepodległości, suwerenności i integralności terytorialnej w granicach uznanych przez społeczność międzynarodową oraz doprowadzić do zaprzestania jej prawidłowego funkcjonowania jako państwo. Bohaterstwo, odwaga i determinacja, jakimi wykazał się naród ukraiński w obronie swojego kraju, zasługują na głęboki szacunek i wdzięczność.

UE wraz z państwami członkowskimi jednoznacznie potępiła działania Rosji i zaoferowała Ukrainie bezprecedensowe wsparcie. Od czasu wybuchu wojny UE, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe wspólnie zapewniły Ukrainie i jej obywatelom szeroko zakrojoną pomoc w wysokości 118 mld EUR. Odzwierciedla to zobowiązanie UE do udzielania pomocy Ukrainie tak długo, jak będzie to konieczne, i w takim zakresie, jakiego będzie wymagała sytuacja.

Zintensyfikowana agresja Rosji zwiększyła jednak potrzeby finansowe Ukrainy. Oczywiste jest, że potrzebne będą dodatkowe źródła finansowania zarówno ze strony UE, jak i społeczności międzynarodowej. Potrzeby finansowe Ukrainy na 2025 r. przekroczą obecne prognozy Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW), którego czwarty przegląd programu MFW zakładał zakończenie wojny do końca 2024 r. Założenie to wydaje się coraz mniej prawdopodobne, a w niedawno przyjętej deklaracji budżetowej Ukrainy, opracowanej we współpracy z MFW, prognozuje się wzrost jej potrzeb finansowych na 2025 r. o dodatkowe 12 mld USD, co daje łączną kwotę 38 mld USD. Chociaż Ukraina wdraża środki mające na celu zwiększenie przychodów i zmniejszenie wydatków innych niż niezbędne, to pole do dodatkowych cięć jest obecnie ograniczone, a możliwości w zakresie środków krajowych na zaspokojenie dodatkowych potrzeb – niewielkie. Dalsze szeroko zakrojone podwyżki podatków mogłyby zaszkodzić działalności gospodarczej, już teraz narażonej na dodatkowe ryzyko w związku z trwającymi atakami na kluczową infrastrukturę energetyczną i inną oraz z niedoborami siły roboczej spowodowanymi ciągłym wysiedlaniem ludzi i mobilizacją żołnierzy. Szybkie wsparcie finansowe ma zasadnicze znaczenie, aby pomóc Ukrainie w utrzymaniu podstawowych funkcji państwa, zapewnieniu stabilności

[1] Konkluzje Rady Europejskiej z dnia 27 czerwca 2024 r. EUCO 15/24.

makroekonomicznej i odbudowie infrastruktury krytycznej. Oprócz tych potrzeb konieczne są też znaczne środki na średniookresową odbudowę i rekonstrukcję.

W oświadczeniu ze szczytu z 14 czerwca 2024 r.[2] przywódcy G-7 potwierdzili, że są zdecydowani nadal udzielać Ukrainie wsparcia wojskowego, budżetowego, humanitarnego i wsparcia na odbudowę. W tym celu przywódcy grupy G-7 zapowiedzieli uruchomienie pożyczek dla Ukrainy przyspieszających wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów, aby do końca 2024 r. udostępnić dodatkowe środki w wysokości około 50 mld USD.

Przedkładany dziś wniosek stanowi krok ku urzeczywistnieniu tej inicjatywy, ponieważ zapewnia, aby stałe wsparcie dla Ukrainy mogło być realizowane w ramach wspólnego podejścia społeczności międzynarodowej. Będzie to możliwe dzięki utworzeniu mechanizmu zapewniającego Ukrainie wsparcie w obsłudze i spłacie pożyczek od partnerów z grupy G-7 oraz pożyczki udzielonej przez UE w ramach nowej wyjątkowej pomocy makrofinansowej.

Lewarowanie nadzwyczajnych przychodów w celu wsparcia pożyczek dla Ukrainy

W ramach sankcji nałożonych przez UE na Rosję w odpowiedzi na jej działania w Ukrainie aktywa Banku Centralnego Rosji będące w posiadaniu instytucji finansowych w państwach członkowskich zostały immobilizowane od lutego 2022 r.[3] Aktywa posiadane w UE, o wartości około 210 mld EUR, stanowią większość takich immobilizowanych aktywów na całym świecie. Zakaz transakcji na tych aktywach generuje nadzwyczajną i nieoczekiwaną akumulację środków pieniężnych w bilansach centralnych depozytów papierów wartościowych[4]. W zależności od poziomu stóp procentowych te nadzwyczajne przychody szacuje się na sięgające nawet 4–5 mld EUR rocznie.

Te nieoczekiwane i nadzwyczajne przychody nie stanowią aktywów państwa i nie muszą być udostępniane Centralnemu Bankowi Federacji Rosyjskiej na mocy obowiązujących przepisów, także po zakończeniu immobilizacji. Ponieważ są one skutkiem zastosowania środków ograniczających[5], centralne depozyty papierów wartościowych nie mogą czerpać z nich korzyści.

W decyzji Rady (WPZiB) 2024/577[6] przewidziano środki mające zastosowanie od dnia 15 lutego 2024 r., określające przepisy dotyczące odłożenia nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizacji aktywów. Następnie w maju 2024 r. wprowadzono środki

---

2 Komunikat przywódców grupy G-7 na szczycie w Apulii, 14 czerwca 2024 r.

3 Decyzja Rady (WPZiB) 2022/335 z dnia 28 lutego 2022 r. zmieniająca decyzję 2014/512/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, Dz.U. L 57 z 28.2.2022, s. 4.

4 Centralne depozyty papierów wartościowych zdefiniowano w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniającym dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012, Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 1.

5 W szczególności zakaz ustanowiony w art. 1a ust. 4 decyzji Rady 2014/512/WPZiB z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącej środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie oraz w art. 5a ust. 4 rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczącego środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, Dz.U. L 229 z 31.7.2014, s. 1.

6 Decyzja Rady (WPZiB) 2024/577 z dnia 12 lutego 2024 r. zmieniająca decyzję 2014/512/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, Dz.U. L, 2024/577, 14.2.2024.

dotyczące wykorzystania wynikających z tego zysków netto na korzyść Ukrainy[7]. Są one obecnie wykorzystywane w formie wkładu finansowego na wsparcie zarówno celów wojskowych, jak i związanych z odbudową. Obecnie unijne środki ograniczające przewidują, że 90 % wkładu finansowego przeznacza się na Europejski Instrument na rzecz Pokoju, a 10 % – na Instrument na rzecz Ukrainy. Odzwierciedla to pilne potrzeby wojskowe Ukrainy. Odpowiednie przepisy dotyczące środków ograniczających dopuszczają jednak zmianę tego przydziału.

Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy

W czerwcu 2024 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji, Wysokiego Przedstawiciela i Rady o kontynuowanie prac nad zapewnieniem Ukrainie dodatkowego finansowania do końca roku. Zgodnie z wynikami spotkania na szczycie państw G-7 miałyby to być pożyczki, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów. Rada Europejska wyraźnie zaznaczyła, że mechanizm ten został zaplanowany tak, aby umożliwić obsługę i spłatę pożyczek nie tylko z UE, ale również tych pochodzących od innych partnerów z grupy G-7. Rada Europejska stwierdziła również, że aktywa Rosji powinny pozostać aktywami immobilizowanymi do czasu zakończenia przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i wypłaty Ukrainie rekompensaty za szkody spowodowane działaniami wojennymi. Stanowi to zobowiązanie do utrzymania immobilizacji aktywów, a zatem pobierania wkładu finansowego pozyskanego z nadzwyczajnych zysków, co oferuje źródło środków finansowych na obsługę i spłatę pożyczek Ukrainy do czasu, gdy na spłatę pożyczek będzie dostępna rekompensata ze strony Rosji.

Obecny wniosek stanowić będzie wsparcie dla partnerów z G-7 w udzielaniu Ukrainie pożyczek równolegle z udzieloną przez UE pożyczką w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej; pozwoli to na osiągnięcie całkowitej kwoty przewidzianej na szczycie G-7. W szczególności niniejszy wniosek ma doprowadzić do stworzenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, w ramach którego Ukrainie zapewnione zostanie bezzwrotne wsparcie finansowe na pomoc w spłacie pożyczek udzielonych przez partnerów z grupy G-7. Spłata pożyczek byłaby wspierana wpływami z przyszłych przepływów nadzwyczajnych zysków pochodzących z immobilizowanych aktywów Rosji w Unii, a także byłaby możliwa z innych źródeł, m.in. z nadzwyczajnych przychodów generowanych w innych właściwych jurysdykcjach.

Regularną wypłatę tych kwot zapewni Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, dzięki czemu Ukraina będzie mogła pokryć kwotę główną kwalifikujących się pożyczek z UE i innych pożyczkodawców z grupy G-7 wraz z odsetkami z tytułu tych pożyczek, proporcjonalnie do kwoty głównej każdej pożyczki.

Ryzyko rezydualne ponosi każdy pożyczkodawca w odniesieniu do udzielonych przez siebie pożyczek. W umowie pożyczki z Ukrainą zostanie doprecyzowane, że po wypłacie rekompensaty przez agresora środki te zapewnią spłatę pożyczek przez Ukrainę. Ponieważ podstawą pożyczek są przychody z immobilizowanych rosyjskich aktywów, nie zwiększą one poziomu zadłużenia Ukrainy.

W celu uruchomienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy konieczne będzie dostosowanie przydziału kwoty wpłacanej przez centralne depozyty papierów wartościowych

[7] Decyzja Rady (WPZiB) 2024/1470 z dnia 21 maja 2024 r. zmieniająca decyzję 2014/512/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie, Dz.U. L, 2024/1470, 22.5.2024.

zgodnie z decyzją Rady (WPZiB) 2024/1470 i załącznikiem XLI do rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014. Komisja i Wysoki Przedstawiciel przygotowują obecnie wnioski prawne dotyczące aktów wykonawczych zmieniających ten przydział. Ponadto w celu usprawnienia profilu płatności całego unijnego wsparcia budżetowego dla Ukrainy zmianie może ulec harmonogram płatności Instrumentu na rzecz Ukrainy. Komisja monitoruje całkowity poziom wsparcia finansowego dla Ukrainy, a w stosownych przypadkach może przygotować wniosek w sprawie zmiany tego harmonogramu płatności, w zależności od potrzeb.

Nadchodzące miesiące będą miały decydujące znaczenie dla wykazania wspólnego zaangażowania grupy G-7, które przyjmie formę takich pożyczek i które będzie wymagało skoordynowanych wysiłków międzynarodowych i ścisłej współpracy międzynarodowych partnerów. Wnioski powinny zostać przyjęte w trybie pilnym, przed końcem października, tak aby pożyczka unijna mogła zostać uruchomiona przed końcem 2024 r. na potrzeby przyszłych wypłat w transzach, co umożliwi wykorzystanie już przyznanej gwarancji z marginesu elastyczności.

Wsparcie finansowe UE dla Ukrainy

Niniejszy wniosek będzie uzupełnieniem wsparcia, które już jest udzielane. UE, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe przekazały wspólnie ponad 118 mld EUR w formie dotacji i pożyczek wspierających działania wojenne Ukrainy i jej gospodarkę, pomagając w utrzymaniu podstawowych usług i umożliwiając wczesną odbudowę, pomoc humanitarną i pomoc osobom uciekającym przed wojną. W ramach pomocy wojskowej UE zapewnia wsparcie wojskowe w wysokości 6,1 mld EUR za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju; w 2024 r. kwota ta wzrośnie dzięki wykorzystaniu przychodów z immobilizowanych aktywów rosyjskich. Ponad 45 mld EUR z łącznej kwoty udostępniono lub zagwarantowano z budżetu UE w formie wsparcia budżetowego, a także pomocy humanitarnej i pomocy w sytuacjach nadzwyczajnych. Kwota ta obejmuje 25,2 mld EUR, które wypłacono w ramach czterech operacji pomocy makrofinansowej, aby pomóc Ukrainie zaspokoić pilne potrzeby finansowe, a także 12,2 mld EUR, które wypłacono dotychczas w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy.

Znaczna pomoc makrofinansowa udzielona Ukrainie przez UE w latach 2022 i 2023 w istotnym stopniu przyczyniła się do utrzymania przez Ukrainę stabilności makroekonomicznej. Ustabilizowanie finansów publicznych pozwoliło Ukrainie utrzymać świadczenie podstawowych usług dla jej obywateli, a także uwolnić zasoby na konieczną obronę wojskową przed rosyjską agresją. Pomogło jej również poczynić postępy we wdrażaniu kluczowych reform gospodarczych. W 2024 r. udokumentowane osiągniecia Ukrainy w zakresie reform utorowały drogę do przyjęcia Instrumentu na rzecz Ukrainy o wartości 50 mld EUR – średniookresowego instrumentu zapewniającego Ukrainie nieprzerwane, przewidywalne i elastyczne źródło finansowania do 2027 r. i gwarantujące jednocześnie kontynuowanie przez Ukrainę niezbędnych reform, w szczególności w perspektywie jej przystąpienia od Unii. W tym kontekście władze Ukrainy przyjęły Plan Ukrainy – plan kompleksowych reform na lata 2024–2027. Finansowanie z Instrumentu pomoże Ukrainie w utrzymaniu funkcjonowania administracji oraz świadczeniu podstawowych usług publicznych, a także wesprze odbudowę i rekonstrukcję. W Planie Ukrainy określono kluczowe reformy i inwestycje, które mogą pobudzić zrównoważony wzrost gospodarczy i przyciągnąć inwestycje, zwiększając w efekcie potencjał wzrostu gospodarczego tego kraju w perspektywie średnio- i długoterminowej. Oczekuje się, że w samym tylko 2024 r. z Instrumentu wypłaconych zostanie 16 mld EUR w ramach filaru I, co uzależniono głównie od terminowego i skutecznego wdrożenia środków przewidzianych

w Planie Ukrainy; instrument będzie nie tylko ważnym źródłem finansowania, ale posłuży również za kluczowe ramy będące podstawą wysiłków Ukrainy na rzecz reform.

Niniejszy wniosek przewiduje wyjątkową pomoc makrofinansową pozwalającą na zaspokojenie rosnących potrzeb. Pomoc ta będzie udzielana w sposób przewidywalny, nieprzerwany, uporządkowany i terminowy, aby możliwe było sfinansowanie najpilniejszych potrzeb, odbudowa infrastruktury krytycznej i zaoferowanie wstępnego wsparcia służącego trwałej rekonstrukcji po wojnie i umacnianiu Ukrainy w staraniach prowadzących do integracji europejskiej. Wypłata będzie uzależniona od spełnienia warunków wstępnych i warunków dotyczących polityki, które zostaną określone w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą. Warunki te powinny być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi określonymi w Planie Ukrainy.

Wniesiony za pośrednictwem wyjątkowej pomocy makrofinansowej wkład UE zapewni Ukrainie przestrzeń fiskalną, dzięki której będzie mogła ona podejmować decyzje odnośnie do wydatkowania zgodnie z jej najpilniejszymi potrzebami, w tym potrzebą odbudowy i rekonstrukcji, a także koniecznością samoobrony przed rosyjską wojną napastniczą. W tym kontekście stosowne jest, aby Ukraina podjęła zobowiązanie do promowania współpracy z Unią w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji ukraińskiego przemysłu obronnego, zgodnie z celami Programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP) i innych odpowiednich unijnych programów.

Aby zapewnić solidne podstawy finansowe, pożyczka MFA dla Ukrainy (podobnie jak pomoc makrofinansowa+ oraz te elementy Instrumentu na rzecz Ukrainy, które obejmują pożyczki i które zapewniały Ukrainie wsparcie finansowe od 2023 r.) powinna być zabezpieczona gwarancją z marginesu elastyczności budżetu UE, tj. przestrzeni budżetowej powyżej pułapu płatności wieloletnich ram finansowych (WRF) do pułapu zasobów własnych. Zapewniłoby to inwestorom wysoki poziom ochrony i pewności, a także pozwoliłoby uniknąć tworzenia rezerw na pożyczki lub ustanowienia gwarancji krajowych, bez konieczności zmiany wielkości lub pułapów WRF[8]. W związku z tym decyzję o uruchomieniu nowej pożyczki MFA należy podjąć przed końcem bieżącego roku.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wsparcie w ramach operacji MFA będzie spójne i komplementarne w stosunku do działań finansowanych na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792[9], rozporządzenia (UE) 2021/947[10] i rozporządzenia (WE) nr 1257/96[11] zgodnie z odpowiednimi celami, logiką interwencji i zasadami tych instrumentów.

---

8 Jest to możliwe, biorąc pod uwagę zmianę rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, Dz.U L 433I, 22.12.2020 r., s. 11. Pozwoliła ona na traktowanie zobowiązań warunkowych wynikających z pomocy finansowej dla Ukrainy dostępnej na lata 2023 i 2024 w taki sam sposób jak pomocy finansowej dla państw członkowskich.

9 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy.

10 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

11 Rozporządzenie Rady (WE) nr 1257/96 z dnia 20 czerwca 1996 r. dotyczące pomocy humanitarnej (Dz.U. L 163 z 2.7.1996, s. 1).

W szczególności pożyczka MFA stanowi uzupełnienie wsparcia udzielanego przez UE w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy. Szczególną uwagę zwraca się na spójność i wzajemne wzmocnienie operacji MFA i wdrażania Instrumentu. W szczególności uruchomienie pożyczki MFA nastąpi po zadowalającym spełnieniu warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń, który będzie spójny z etapami jakościowymi i ilościowymi zawartymi w załączniku do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447 w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy[12] wraz z wszelkimi zmianami wprowadzonymi do czasu wejścia w życie protokołu ustaleń. Ponadto do celów pożyczki MFA należy stosować mechanizm należytego zarządzania finansami i kontroli ustanowiony w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, a także prawa, odpowiedzialności i obowiązki przewidziane w umowie ramowej w ramach Instrumentu, które powinny zapewniać interes finansowy Unii.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

Wsparcie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy będzie spójne ze stosowaniem środków ograniczających (sankcji) wobec Rosji. Będzie również spójne z konkluzjami Rady Europejskiej z 27 czerwca 2024 r., w których zwrócono się do Komisji, Wysokiego Przedstawiciela i Rady o kontynuowanie prac nad zapewnieniem Ukrainie do końca roku dodatkowego finansowania w formie pożyczek, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów, wraz z partnerami z grupy G-7, w celu wsparcia obecnych i przyszłych potrzeb Ukrainy w zakresie wojskowości, budżetu i odbudowy.

Ponadto status kraju kandydującego przyznany przez Radę Europejską 23 czerwca 2022 r. oraz decyzja Rady Europejskiej z 14–15 grudnia 2023 r. o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Ukrainą umacniają jej pozycję na drodze do członkostwa w Unii. Dlatego też wszystkie działania UE wspierające odporność i odbudowę Ukrainy – w tym za pośrednictwem Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i operacji MFA, która z kolei będzie spójna z Instrumentem na rzecz Ukrainy i będzie wspierać jego wdrażanie – przyczyni się również do wczesnego etapu procesu przedakcesyjnego Ukrainy.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Art. 212 TFUE stanowi odpowiednią podstawę prawną dla programów pomocy finansowej udzielanych przez Unię państwom trzecim, które nie są krajami rozwijającymi się, i jest podstawą prawną stosowaną w przypadku poprzednich pożyczek MFA.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości, gdyż cel, jakim jest podjęcie wspólnych działań w celu zapewnienia Ukrainie wsparcia na odpowiednią skalę, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie działające samodzielnie, natomiast z uwagi na jego skalę i skutki możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie UE. Głównymi tego przyczynami są mechanizmy zdolności fiskalnej i ograniczenia budżetowe na szczeblu krajowym oraz konieczność ścisłej koordynacji między darczyńcami celem zmaksymalizowania zakresu i skuteczności wsparcia, przy jednoczesnym ograniczeniu obciążenia zdolności administracyjnych władz ukraińskich, które to zdolności są w obecnej

[12] Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1447 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy, Dz.U. L, 2024/1447, 24.5.2024.

sytuacji wykorzystane do granic możliwości. UE ma wyjątkową możliwość udzielenia Ukrainie pomocy zewnętrznej w celu zaspokojenia pilnych potrzeb finansowych, w szczególności przez zapewnienie preferencyjnej pomocy krótko- i długoterminowej w formie pożyczek i bezzwrotnego wsparcia finansowego w sposób przewidywalny, ciągły, uporządkowany i terminowy.

- **Proporcjonalność**

Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i operację MFA proponuje się jako ukierunkowaną odpowiedź na szczególne okoliczności Ukrainy spowodowane rosyjską wojną napastniczą.

Trwająca niczym niesprowokowana i nieuzasadniona agresja wojskowa ze strony Rosji wymaga przyznania Ukrainie dodatkowej pomocy finansowej zgodnie z celami i warunkami opisanymi w niniejszym wniosku.

Proponowane wsparcie finansowe dla Ukrainy uznaje się za odpowiednie pod względem wielkości, zważywszy na zwiększone potrzeby w zakresie finansowania i dużą niepewność związaną z okolicznościami wojennymi.

Ogólna kwota finansowania udostępnionego Ukrainie w ramach wyjątkowej operacji MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów za pośrednictwem Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, jest zgodna z inicjatywą grupy G-7, która zapewnia podział obciążeń z partnerami na szeroką międzynarodową skalę, i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest wsparcie prognozowanych potrzeb budżetowych Ukrainy.

- **Wybór instrumentu**

Rozporządzenie jest odpowiednim instrumentem, ponieważ zawiera bezpośrednio stosowane przepisy dotyczące wdrażania Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy oraz pomocy makrofinansowej.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Wniosek jest następstwem szeregu operacji pomocy makrofinansowej udzielanej Ukrainie od 2015 r. Przeprowadzone w przeszłości oceny *ex post* poprzednich operacji MFA dla Ukrainy wykazały, że zasadniczo były one bardzo odpowiednie pod względem celów, puli środków finansowych i warunków dotyczących polityki. W szczególności operacje MFA miały kluczowe znaczenie dla wsparcia Ukrainy w rozwiązywaniu problemów z bilansem płatniczym i we wdrażaniu kluczowych reform strukturalnych w celu ustabilizowania gospodarki i poprawy stabilności jej pozycji zewnętrznej. Operacje te umożliwiły oszczędności budżetowe i korzyści finansowe oraz były katalizatorem dodatkowego wsparcia finansowego i pogłębiły zaufanie inwestorów. Uznano, że zasady warunkowości dotyczące operacji MFA i te dotyczące powiązanych programów MFW wzajemnie się uzupełniają. Stworzyło to sprzyjającą atmosferę polityczną i przyczyniło się do mobilizacji wysiłków ze strony władz ukraińskich podejmowanych w kontekście istotnych reform, zwłaszcza w obszarach polityki strukturalnej, które są w mniejszym stopniu objęte programami innych darczyńców międzynarodowych.

Dzięki instrumentowi pomocy makrofinansowej+ w 2023 r. łączne wsparcie finansowe osiągnęło maksymalny poziom 18 mld EUR, co pomogło Ukrainie zaspokoić najpilniejsze potrzeby finansowe w 2023 r. za pomocą stabilnego, przewidywalnego i znacznego instrumentu wsparcia finansowego. Finansowanie to miało zasadnicze znaczenie dla utrzymania stabilności makroekonomicznej, a warunkowość dotycząca reform umożliwiła szeroko zakrojoną poprawę struktury gospodarczej kraju. Obejmowało to w szczególności wzmocnienie niezależności wyspecjalizowanej prokuratury antykorupcyjnej, poprawę funkcjonowania instytucji prawnych, np. przez mianowanie szefa organu antykorupcyjnego oraz usprawnienie procesu doboru sędziów. Ukraina usprawniła ponadto ramy dotyczące upadłości i niewypłacalności, a także poczyniła znaczne postępy w kierunku bardziej wydajnego systemu energetycznego i promowania lepszego klimatu biznesowego.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Wniosek jest odpowiedzią na apele społeczności międzynarodowej o dalsze zdecydowane zaangażowanie w pomoc Ukrainie w zaspokajaniu jej pilnych krótkoterminowych potrzeb finansowych, a także we wspieranie jej długoterminowych priorytetów w zakresie odbudowy i rekonstrukcji. Jest on następstwem zobowiązania podjętego na szczycie grupy G-7 w Apulii 14 czerwca 2024 r., dotyczącego uruchomienia pożyczek przyspieszających wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów dla Ukrainy, aby do końca 2024 r. udostępnić Ukrainie dodatkowe finansowanie w wysokości około 50 mld USD. Przygotowując niniejszy wniosek, służby Komisji konsultowały się z międzynarodowymi instytucjami finansowymi oraz innymi darczyńcami dwustronnymi (w tym państwami członkowskimi i członkami G-7) i wielostronnymi, posiadającymi istotną wiedzę fachową, m.in. na temat ukraińskiej gospodarki. Komisja regularnie kontaktowała się również z ukraińskimi władzami.

Ze względu na pilną potrzebę przygotowania wniosku, tak aby mógł on zostać przyjęty przez współprawodawców w odpowiednim czasie i stać się operacyjny do końca 2024 r., nie przeprowadzono formalnych konsultacji z zainteresowanymi stronami. Dzięki temu możliwe będzie wykorzystanie finansowania, którego dostępność upływa z końcem 2024 r., zaspokojenie nowych i rosnących potrzeb gospodarczych i finansowych spowodowanych rosyjską wojną napastniczą, które będą musiały zostać spełnione, a także odbudowa i rekonstrukcja. UE będzie odpowiednio informować – zarówno w Ukrainie, w Unii, jak i poza jej granicami –o celach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i operacji MFA, a także podejmowanych w tym kontekście działaniach, zwiększając widoczność tych celów i działań.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Wniosek opiera się na trzydziestoletnim doświadczeniu w zakresie pomocy makrofinansowej oraz na doświadczeniu w zakresie wsparcia działań zewnętrznych Unii.

Komisja oparła swój wniosek na dokładnej analizie potrzeb finansowych i szerszej sytuacji makrofinansowej Ukrainy, również w oparciu o informacje przekazane przez międzynarodowe instytucje finansowe i inne właściwe instytucje międzynarodowe. Analiza ta opierała się na regularnych dyskusjach na temat najnowszych prognoz dotyczących potrzeb finansowych Ukrainy, prowadzonych na forach międzynarodowych, takich jak G-7 czy platforma koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy, a także na stałej bezpośredniej wymianie z władzami Ukrainy.

- **Ocena skutków**

Ze względu na pilny charakter wniosku, którego celem jest zapewnienie do końca roku pilnej pomocy państwu będącemu w stanie wojny, nie można było przeprowadzić oceny skutków.

Ocena *ex ante* potrzeb, które mają zostać pokryte z pożyczek wspieranych w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (w tym samej operacji pomocy makrofinansowej), opiera się między innymi na najnowszych danych z Międzynarodowego Funduszu Walutowego. Wsparcie w ramach operacji pomocy makrofinansowej powinno opierać się na doświadczeniach zgromadzonych podczas realizacji pomocy makrofinansowej dla Ukrainy od 2015 r. (w tym operacji nadzwyczajnej pomocy finansowej, operacji wyjątkowej pomocy finansowej w 2022 r. oraz instrumentu pomocy makrofinansowej+ w 2023 r.) oraz jej osiągnięciach w szczególnych okolicznościach trwającej wojny. Ponadto warunki dotyczące polityki odnośnie do pożyczki MFA powinny być spójne z etapami określonymi w Planie Ukrainy i dodatkowo wzmacniać zachęty do jego wdrożenia.

- **Sprawność regulacyjna i uproszczenie**

Wniosek nie jest powiązany ze sprawnością regulacyjną i uproszczeniem.

- **Prawa podstawowe**

Warunkiem wstępnym przyznania pomocy w formie pożyczki MFA jest dalsze respektowanie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów i instytucji demokratycznych, w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego, praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka, w tym osób należących do mniejszości.

Zobowiązanie do przeprowadzenia reform i silna wola polityczna ze strony władz ukraińskich są pozytywnym sygnałem, o czym świadczy w szczególności przyznanie Ukrainie statusu kraju kandydującego przez Radę Europejską w czerwcu 2022 r. oraz decyzja Rady Europejskiej z grudnia 2023 r. o rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych z Ukrainą, ponowne pomyślne spełnienie warunków dotyczących polityki strukturalnej związanych z ostatnimi operacjami MFA dla Ukrainy, a także przystąpienie do wdrażania Planu Ukrainy. Od czasu agresji rosyjskiej władze ukraińskie wykazują się imponującą odpornością i nadal dążą do kontynuowania tych reform w sposób przejrzysty, zgodny ze standardami UE i poszczególnymi etapami prowadzącymi Ukrainę do integracji europejskiej.

Warunek wstępny, od którego uzależniona jest operacja MFA, uznaje się w związku z tym za spełniony na obecnym etapie. Jednocześnie nieprzerwane przestrzeganie tego warunku wstępnego będzie w dalszym ciągu zagwarantowane dzięki szczegółowym warunkom zawartym w przyszłej umowie pożyczki na potrzeby operacji MFA. Ten sam warunek wstępny dotyczący wsparcia ma zastosowanie do realizacji Planu Ukrainy.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wniosek jest w pełni zgodny z pułapami określonymi w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2021–2027.

Finansowanie z Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy wymaga dostosowania zasad przydziału wkładu finansowego z centralnych depozytów papierów wartościowych ustanowionych w oparciu o unijne środki ograniczające. Kwoty przekazane do Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy będą stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego. Ponadto Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy może być finansowany z kwot otrzymanych w formie dodatkowych wkładów finansowych od państw członkowskich, państw trzecich lub z innych źródeł. Wkłady te będą stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z, odpowiednio, art. 21 ust. 2 lit. a) pkt (ii) oraz art. 21 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia finansowego.

Pożyczka udzielana w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej oznacza udostępnienie wsparcia w wysokości do 35 mld EUR w formie pożyczek w jednej racie; uruchomienie wsparcia będzie możliwe do dnia 31 grudnia 2024 r. Wymaga to spełnienia przez Ukrainę odpowiednich warunków w 2024 r.

Środki finansowe mogą być wypłacane w jednej bądź w kilku transzach. Wypłata wszystkich transz nastąpi najpóźniej do dnia 31 grudnia 2025 r.

Bardziej szczegółowe informacje dotyczące wpływu na budżet znajdują się w ocenie skutków finansowych regulacji załączonej do niniejszego wniosku.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

W celu wdrożenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy Komisja zawrze z Ukrainą umowę określającą warunki i obowiązki pozwalające na otrzymanie i wykorzystanie bezzwrotnego wsparcia finansowego.

Co więcej, w celu pokrycia potrzeb budżetowych Ukrainy Unia Europejska powinna udostępnić jej pożyczkę w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej, angażując się w ten sposób w wysiłki podejmowane przez partnerów międzynarodowych Ukrainy – w szczególności te wysiłki, do których zobowiązali się przywódcy grupy G-7 w czerwcu 2024 r. w Apulii. Wsparcie przyczyni się do zamknięcia pozostającej do pokrycia luki w finansowaniu zewnętrznym Ukrainy w latach 2024-2025; planuje się jego wypłatę w jednej racie, która może być wypłacona w kilku transzach. Uruchomienie raty będzie uzależnione od zadowalającego spełnienia określonych w protokole ustaleń warunków dotyczących polityki, o których mowa w niniejszym wniosku. Komisja będzie ściśle współpracować z organami krajowymi w celu monitorowania istotnych zdarzeń oraz stosowania wymogów i warunków dotyczących polityki uzgodnionych w protokole ustaleń. Wsparciem będzie zarządzać Komisja. Zastosowanie mają szczegółowe przepisy dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym i innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym i z umową ramową zawartą w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy. Ponadto w odniesieniu do pożyczki MFA zastosowanie będą miały systemy zarządzania i kontroli ustanowione w Planie Ukrainy, o którym mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy.

I wreszcie, Komisja przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wdrażania wsparcia Unii dla Ukrainy w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i operacji MFA, w tym ewaluację. Nie później niż w dniu 31 grudnia 2027 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i skuteczności zakończonego wsparcia Unii realizowanego w ramach operacji MFA oraz zakresu, w jakim operacja ta przyczyniła się do osiągnięcia celów wspomnianej pomocy.

• Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

Rozdział I niniejszego rozporządzenia zawiera przepisy ogólne.

W art. 1 określono przedmiot rozporządzenia, którym jest ustanowienie Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy oraz zapewnienie Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej.

W art. 2 określono definicje obowiązujące na podstawie rozporządzenia.

Rozdział II rozporządzenia dotyczy Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

W art. 3 zdefiniowano cele Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy

W art. 4 opisano finansowanie wsparcia w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, w tym sposób, w jaki państwa członkowskie oraz zainteresowane państwa trzecie oraz osoby trzecie mogą wnieść wkład w ten mechanizm.

W art. 5 określono wsparcie dostępne w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

W art. 6 określono kryteria kwalifikowalności, na podstawie których Komisja oceni, czy pożyczka dwustronna kwalifikuje się w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, i postanowiono, że Komisja zatwierdza kwalifikowalność pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

Art. 7 stanowi, że Komisja zawrze z Ukrainą umowę ULCM na potrzeby wdrożenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, oraz zawiera informacje dotyczące treści i zmian tej umowy.

W art. 8 określono sposób uruchamiania wsparcia w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

Rozdział III rozporządzenia dotyczy wyjątkowej pomocy makrofinansowej.

W art. 9 opisano wsparcie dostępne dzięki unijnej pomocy makrofinansowej, w tym jego formę, sposób wdrożenia i dostępność.

W art. 10 określono kwotę unijnej pomocy makrofinansowej.

W art. 11 stanowi o zgodności z warunkami wstępnymi niezbędnej do wypłaty pomocy makrofinansowej.

Art. 12 stanowi, że Komisja zawrze z Ukrainą protokół ustaleń, i zawiera informacje na temat jego treści i harmonogramu.

W art. 13 określono warunki i procedurę udostępniania pożyczki MFA.

Na podstawie art. 14 upoważnia się Komisję do pożyczenia w imieniu Unii niezbędnych środków finansowych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych.

W art. 15 uregulowano kwestię umowy pożyczki MFA i jej treść.

W art. 16 uregulowano kwestię zarządzania w drodze procedur komitetowych.

Rozdział IV rozporządzenia zawiera przepisy końcowe.

W art. 17 zawarto przepisy dotyczące poinformowania Parlamentu Europejskiego i Rady.

W art. 18 określono szczegóły dotyczące wejścia w życie.

2024/0234 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Od rozpoczęcia w dniu 24 lutego 2022 r. niczym niesprowokowanej i nieuzasadnionej wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie Unia, jej państwa członkowskie i europejskie instytucje finansowe uruchomiły bezprecedensowe wsparcie na rzecz gospodarczej, społecznej i finansowej odporności Ukrainy. Wsparcie to łączy wsparcie z budżetu Unii, w tym wyjątkową pomoc makrofinansową oraz wsparcie z Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), w pełni lub częściowo gwarantowane przez budżet Unii, a także dalsze wsparcie finansowe ze strony państw członkowskich.

(2) Zapewnienie przez Unię pomocy makrofinansowej w wysokości do 18 mld EUR na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463[13] zostało uznane za właściwą odpowiedź na lukę w finansowaniu, którą Ukraina odnotowała w 2023 r., i pomogło pozyskać znaczne finansowanie od innych darczyńców i międzynarodowych instytucji finansowych. Był to jeden z głównych czynników wspomagających makroekonomiczną i finansową odporność Ukrainy w kluczowym momencie.

(3) 29 lutego 2024 r. rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792[14] ustanowiono Instrument na rzecz Ukrainy jako wyjątkowy średnioterminowy instrument, który łączy dwustronne wsparcie udzielane Ukrainie przez Unię, zapewniając koordynację i skuteczność. Zadaniem Instrumentu na rzecz Ukrainy w latach 2024–2027 jest pomoc w zaspokajaniu potrzeb finansowych Ukrainy i przyczynienie się do jej odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji, a jednocześnie wspieranie starań Ukrainy w zakresie reform realizowanych w ramach jej ścieżki akcesyjnej prowadzącej do członkostwa w Unii. Instrument na rzecz Ukrainy pozwolił przełożyć na działania niezachwiane zobowiązanie Unii do zapewnienia temu krajowi i jego obywatelom nieprzerwanego finansowego wsparcia.

(4) Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie spowodowała w Ukrainie ogromne szkody, a koszty odbudowy i rekonstrukcji na dzień 31 grudnia 2023 r. oszacowano na 486 mld USD[15]. Co więcej, Ukraina utraciła dostęp do międzynarodowych rynków finansowych i doświadczyła znacznego spadku dochodów publicznych. Jednocześnie znacznie wzrosły wydatki publiczne. W tym kontekście można stwierdzić, że w nadchodzących latach wystąpią istotne potrzeby finansowe.

---

13 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2463 z dnia 14 grudnia 2022 r. ustanawiające instrument wsparcia dla Ukrainy na 2023 r. (pomoc makrofinansowa +) (Dz.U. L 322 z 16.12.2022, s. 1, ELI:. http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2463/oj).

14 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ustanowienia Instrumentu na rzecz Ukrainy (Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/792/oj).

15 Ukraine – Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3); February 2022 – December 2023 [Ukraina – trzecia szybka ocena szkód i potrzeb (RDNA3) w okresie od lutego 2022 r. do grudnia 2023 r.].

(5) 30 marca 2023 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) uzgodnił z Ukrainą czteroletni program o wartości 15,6 mld USD w ramach rozszerzonego wsparcia finansowego, którego celem jest utrzymanie stabilności gospodarczej i finansowej w czasach wyjątkowo wysokiej niepewności, przywrócenie stabilności długu oraz promowanie reform wspierających odbudowę Ukrainy w okresie powojennym. Program, połączony z gwarancjami finansowania ze strony przywódców G-7, Unii i innych darczyńców, został opracowany w sposób odpowiadający na potrzeby Ukrainy w zakresie finansowania bilansu płatniczego i przywrócenia średnioterminowej rentowności zewnętrznej. Do tej pory Ukraina pomyślnie zakończyła cztery przeglądy w ramach rozszerzonego wsparcia finansowego, podkreślając tym samym zdecydowane zaangażowanie władz ukraińskich na rzecz przeprowadzenia reform i rozważnej polityki. MFW szacuje, że w podstawowym scenariuszu całkowita luka w finansowaniu w okresie objętym programem wyniesie 121,9 mld USD.

(6) W związku z tym, że perspektywom towarzyszy wyjątkowo podwyższona niepewność, MFW przedstawił – przy okazji czwartego przeglądu programu – również zaktualizowany scenariusz pesymistyczny, który uwzględnia sięgający do 2025 r. wstrząs gospodarczy w wyniku nasilonych działań wojennych. W następstwie negatywnego wpływu na nastroje gospodarcze, migracji, rosnącej presji na dostawy energii, osłabienia zdolności eksportowych, a w szczególności ze względu na wydatki na obronność, całkowita luka w finansowaniu przy takim scenariuszu pesymistycznym mogłaby wzrosnąć w okresie objętym programem MFW do 140,7 mld USD. Biorąc pod uwagę nieprzerwaną intensywność działań wojennych oraz szkody, jakie w wyniku nasilonych ataków na dużą skalę ze strony rosyjskiego agresora poniosła krytyczna infrastruktura cywilna, Ukraina musi zmobilizować znaczne dodatkowe zasoby na swoje priorytetowe potrzeby budżetowe i potrzeby długoterminowe związane z odbudową i rekonstrukcją. W związku z powyższym, a także uwzględniając fakt, że pozostająca do pokrycia luka w finansowaniu utrzymuje się na poziomie powyżej zasobów już udostępnionych przez Unię oraz innych darczyńców i instytucje (w tym MFW), Unia powinna nadal realizować odpowiednie działania stanowiące odpowiedź na tę sytuację.

(7) Przywódcy grupy G-7 potwierdzili w swoim komunikacie z 14 czerwca 2024 r. niesłabnące wsparcie dla Ukrainy, a także zdecydowane zaangażowanie w pomoc Ukrainie w zaspokajaniu jej pilnych krótkoterminowych potrzeb finansowych, a także we wspieranie jej długoterminowych priorytetów w zakresie odbudowy i rekonstrukcji. W tym celu przywódcy grupy G-7 zapowiedzieli uruchomienie pożyczek przyspieszających wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów dla Ukrainy, aby do końca 2024 r. udostępnić dodatkowe środki w wysokości około 50 mld USD na potrzeby Ukrainy w zakresie wojskowości, budżetu i odbudowy. Przywódcy G-7 zapowiedzieli swój zamiar udostępnienia finansowania, którego obsługę i spłatę umożliwią przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych przechowywanych w Unii Europejskiej i innych odpowiednich jurysdykcjach.

(8) W swoich konkluzjach z 27 czerwca 2024 r. Rada Europejska wezwała Komisję, Wysokiego Przedstawiciela i Radę do kontynuowania – przy jednoczesnym uwzględnieniu wszystkich aspektów prawnych i finansowych – prac nad zapewnieniem Ukrainie do końca roku dodatkowego finansowania w formie pożyczek, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów, wspólnie z partnerami z grupy G-7 i zgodnie z ustaleniami przywódców

grupy G-7, w celu wsparcia obecnych i przyszłych potrzeb Ukrainy w zakresie wojskowości, budżetu i odbudowy. Rada Europejska stwierdziła również, że – z zastrzeżeniem prawa Unii – aktywa Rosji powinny pozostać immobilizowane do czasu zakończenia przez Rosję wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i zrekompensowania tej ostatniej szkód spowodowanych tą wojną.

(9) Ze względu na to, że rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie nadal trwa, konieczne jest zapewnienie temu krajowi wystarczającego i nieprzerwanego wsparcia finansowego. W tym celu należy ustanowić Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, aby zapewnić jej bezzwrotne wsparcie finansowe i pomóc jej w spłacie udzielonych jej pożyczek. Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy powinien umożliwić pozyskiwanie zasobów, w tym z przyszłych przepływów nadzwyczajnych zysków pochodzących z immobilizowanych aktywów Rosji, a następnie regularną wypłatę tych zasobów Ukrainie w celu pokrycia kwot głównych pożyczek, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów. Ponadto, aby również sama Unia mogła bezpośrednio pomóc Ukrainie w zaspokojeniu jej potrzeb finansowych, powinna ona udzielić Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej (MFA), przy czym ta wyjątkowa pomoc makrofinansowa powinna być wspierana przez Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

(10) W decyzji Rady (WPZiB) 2024/1470[16] zmieniającej decyzję Rady (WPZiB) 2014/512 stwierdzono, że Środki ograniczające dotyczące zakazu transakcji związanych z zarządzaniem aktywami i rezerwami Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej powinny obowiązywać do czasu, aż Rosja zakończy swoją wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i zrekompensuje Ukrainie szkody wyrządzone tą wojną.

(11) W dniu 21 maja 2024 r. Rada zmieniła rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014[17], które nadaje skuteczność niektórym środkom przewidzianym w decyzji (WPZiB) 2024/1470. Działania te obejmują przepisy określające, w jaki sposób zyski netto, których źródłem są nieoczekiwane i nadzwyczajne przychody osiągane przez centralne depozyty papierów wartościowych w wyniku wdrożenia zakazu określonego w art. 1a ust. 4 decyzji Rady 2014/512/WPZiB[18] i art. 5a ust. 4 rozporządzenia (UE) nr 833/2014, powinny być kierowane na wsparcie Ukrainy, w tym za pośrednictwem programów Unii finansowanych z budżetu Unii, zgodnie z właściwymi zobowiązaniami umownymi oraz z poszanowaniem prawa unijnego i międzynarodowego, w koordynacji z partnerami. W szczególności centralne depozyty papierów wartościowych posiadające aktywa i rezerwy Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej o łącznej wartości przekraczającej 1 mln EUR muszą wnieść wkład finansowy na rzecz Unii wynoszący 99,7 % nadzwyczajnych zysków netto pochodzących z immobilizacji rosyjskich aktywów i przyrastających od 15 lutego 2024 r.

---

16 Decyzja Rady (WPZiB) 2024/1470 z dnia 21 maja 2024 r. zmieniająca decyzję 2014/512/WPZiB dotyczącą środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L, 2024/1470, 22.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1470/oj).

17 Rozporządzenie Rady (UE) nr 833/2014 z dnia 31 lipca 2014 r. dotyczące środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 229 z 31.7.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/833/oj).

18 Decyzja Rady 2014/512/WPZiB z dnia 31 lipca 2014 r. dotycząca środków ograniczających w związku z działaniami Rosji destabilizującymi sytuację na Ukrainie (Dz.U. L 229 z 31.7.2014, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2014/512/oj).

(12) Wkład ten jest należny tak długo, jak obowiązują środki ograniczające dotyczące zakazu transakcji związanych z zarządzaniem aktywami i rezerwami Centralnego Banku Federacji Rosyjskiej, a zatem do czasu, aż Rosja zakończy swoją wojnę napastniczą przeciwko Ukrainie i zrekompensuje Ukrainie szkody wyrządzone tą wojną.

(13) W dniu [...] r. odsetek kwot wkładu finansowego należnego od centralnych depozytów papierów wartościowych, który ma zostać wykorzystany do udzielenia Ukrainie wsparcia za pośrednictwem programów unijnych określonych w decyzji (WPZiB) 2014/512 został dostosowany do poziomu [...] %. W tym samym dniu dostosowano przydział kwot wkładu finansowego wpłacanego do budżetu Unii jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel, zgodnie z załącznikiem XLI do rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014, aby przydzielić [...] % tego wkładu na Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy. Unia podjęła zatem niezbędne kroki w celu zapewnienia dalszego wykorzystywania wkładu finansowego na potrzeby Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

(14) Na wsparcie Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy udostępnione mogą zostać nadzwyczajne przychody pochodzące z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych przechowywanych w odpowiednich jurysdykcjach innych niż Unia Europejska. W tym celu państwa trzecie lub inne źródła powinny mieć możliwość wniesienia wkładu do Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy. Państwa członkowskie mogą ponadto dobrowolnie wnosić wkład na rzecz Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, w szczególności z przychodów pozyskiwanych z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych. Takie wkłady powinny stanowić zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. a) ppkt (ii), lit. d) i e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046[19] („rozporządzenie finansowe”). Ponadto państwa trzecie mogą bezpośrednio wykorzystywać nadzwyczajne przychody pochodzące z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych na terytorium swoich jurysdykcji, aby zmniejszać potrzeby w zakresie spłaty wszelkich odpowiednich pożyczek dwustronnych udzielonych Ukrainie, wspierając w ten sposób Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy poprzez zmniejszenie całkowitego poziomu wsparcia, które byłoby wymagane w przypadku takiej pożyczki.

(15) Wsparcie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy powinno być dostępne w celu pokrycia całkowitej kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki zaciągniętej przez Ukrainę w drodze zawarcia umowy pożyczki MFA, a także w drodze zawarcia umów pożyczki dwustronnej z pożyczkodawcami działającymi pod auspicjami inicjatywy grupy G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”, jak zapisano w komunikacie grupy G-7 przyjętym 14 czerwca 2024 r. w Apulii.

(16) Wsparcie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy powinno być udostępniane i udzielane w sposób gwarantujący równy dostęp – zarówno dla pożyczkodawców dwustronnych, jak i dla unijnej pożyczki udzielonej w ramach

[19] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj).

wyjątkowej pomocy makrofinansowej. Udzielanie pożyczek dwustronnych przez pośrednika nie powinno wykluczać ich kwalifikowalności do celów przedmiotowego rozporządzenia. Bezzwrotne wsparcie finansowe powinno zostać przydzielone Ukrainie w celu spłaty pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki do sumy kwoty głównej pożyczki MFA i wszystkich kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. Przydział ten należy ponownie dostosować po dokonaniu przez Ukrainę pełnej spłaty odpowiednich pożyczek, w tym odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów w taki sposób, aby wszelkie przyszłe zasoby zostały przydzielone do pozostałych pożyczek w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej pożyczki MFA lub kwalifikującej się pożyczki dwustronnej do sumy kwot głównych wszystkich pozostałych pożyczek. Kwotę główną każdej pożyczki należy uznać za pierwotną kwotę główną zadeklarowaną w dokumentacji danej pożyczki; nie należy uwzględniać innych czynników, takich jak spłaty, dodatkowe finansowanie lub jakiekolwiek skapitalizowane kwoty.

(17) W celu zapewnienia, aby pożyczki dwustronne udzielane przez pożyczkodawców dwustronnych mogły uzyskać szybkie i skuteczne wsparcie z Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, Komisja powinna ocenić, a w stosownych przypadkach zatwierdzić na potrzeby pozyskania wsparcia, pożyczki dwustronne, które będą udzielane przez pożyczkodawców działających pod auspicjami inicjatywy grupy G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów”. Jeżeli takie umowy pożyczki dwustronnej są na etapie przygotowania lub nie weszły jeszcze w życie, Komisja powinna monitorować ich wejście w życie. Aby zapewnić terminową wypłatę pożyczek dwustronnych na rzecz Ukrainy, umowy pożyczki dwustronnej powinny zostać przedłożone Komisji do dnia 1 czerwca 2025 r. i wejść w życie do dnia 30 czerwca 2025 r.

(18) Udostępnienie wsparcia w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy powinno być uzależnione od zawarcia przez Komisję i Ukrainę umowy w sprawie szczegółowych postanowień dotyczących wdrożenia tego mechanizmu oraz od wydania przez Komisję pozytywnej oceny złożonego przez Ukrainę wniosku o bezzwrotne wsparcie finansowe. Ukraina powinna przekazać Komisji niezbędne informacje, tak aby wsparcie pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy było udzielane do łącznej kwoty, która przysługuje danemu pożyczkodawcy dwustronnemu. W sytuacjach wyjątkowych Komisja może, z należycie uzasadnionych powodów, ocenić również wnioski o płatności składane przez pożyczkodawców dwustronnych.

(19) W uzupełnieniu wsparcia w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy należy udzielić pożyczki w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej, aby wesprzeć stabilność makrofinansową w Ukrainie i złagodzić ograniczenia Ukrainy w zakresie finansowania zewnętrznego, w szczególności mając na uwadze zaspokojenie potrzeb finansowych tego kraju. Uwzględniając pilny charakter wspomnianych potrzeb finansowych, pożyczka MFA powinna być dostępna w 2024 r.

(20) Wsparcie w ramach MFA powinno przyjąć formę pożyczki w wysokości do 35 mld EUR. W celu zaspokojenia potencjalnych wniosków o wsparcie pożyczek dwustronnych w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i jednoczesnego zapewnienia, aby dostępne na mocy przedmiotowego rozporządzenia wsparcie Unii podlegało zasadzie należytego zarządzania finansami, kwotę pożyczki MFA należy dostosować z uwzględnieniem dwustronnych pożyczek dla Ukrainy zatwierdzonych jako kwalifikujące się w ramach Mechanizmu współpracy

pożyczkowej dla Ukrainy, wraz z kwotą główną wskazaną w zadeklarowanych zamiarach państw trzecich i zgłoszoną Komisji pod auspicjami inicjatywy państw G-7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów". Dostosowanie to powinno mieć miejsce, o ile całkowita kwota wszystkich pożyczek, w odniesieniu do których wystąpiono o wsparcie na podstawie przedmiotowego rozporządzenia, przekroczy 45 mld EUR.

(21) Wsparcie dla Ukrainy w ramach pożyczki MFA powinno mieć charakter dodatkowy i uzupełniający w stosunku do wsparcia unijnego udzielanego na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792. W miarę możliwości Komisja powinna dążyć do ograniczania obciążenia administracyjnego i sprawozdawczego po stronie Ukrainy.

(22) Wsparcie Ukrainy w ramach pożyczki MFA powinno być udostępniane z zastrzeżeniem spełnienia warunku wstępnego, zgodnie z którym Ukraina ma nadal utrzymywać i respektować skuteczne mechanizmy demokratyczne, w tym wielopartyjny system parlamentarny i praworządność, oraz gwarantować poszanowanie praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wspomniany warunek wstępny powinien mieć również zastosowanie do wniosków o wypłatę z Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, ponieważ takie wnioski dotyczą pożyczki MFA. Ten sam warunek wstępny ma zastosowanie do wsparcia udzielanego na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792, a Komisja powinna przeprowadzać ocenę obu instrumentów łącznie.

(23) Komisja powinna w należyty sposób uwzględnić decyzję Rady 2010/427/UE[20] oraz, w stosownych przypadkach, rolę Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych.

(24) Pożyczka MFA udostępniona na podstawie przedmiotowego rozporządzenia powinna być uzależniona od spełnienia warunków dotyczących polityki, które zostaną określone w protokole ustaleń między Komisją a Ukrainą. Warunki te powinny być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi określonymi w załączniku do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447[21] oraz z wszelkimi zmianami do nich wprowadzonymi do czasu przyjęcia protokołu ustaleń. Ponadto w protokole ustaleń należy zawrzeć zobowiązanie Ukrainy do promowania współpracy z Unią w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji ukraińskiego przemysłu obronnego, zgodnie z celami Programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP) i innych odpowiednich unijnych programów. Należy również podjąć niezbędne kroki w celu zapewnienia koordynacji pożyczek dwustronnych, w tym pożyczki w ramach wyjątkowej pomocy makrofinansowej, z pozostałymi darczyńcami oraz komplementarności tych pożyczek. W tym względzie należy korzystać z wielostronnej platformy koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy jako już ugruntowanego forum takiej wymiany.

(25) W celu zapewnienia jednolitych warunków wdrożenia oraz ze względu na efektywność Komisja powinna być uprawniona do negocjowania tych warunków z władzami Ukrainy pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011[22].

---

[20] Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj).

[21] Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2024/1447 z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy (Dz.U. L, 2024/1447, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/1447/oj).

[22] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie

Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ pomocy w kwocie większej niż 90 mln EUR, w odniesieniu do operacji powyżej tej kwoty należy stosować procedurę sprawdzającą. Mając na uwadze kwotę pomocy makrofinansowej Unii dla Ukrainy, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń oraz do każdego obniżenia lub anulowania pomocy zastosowanie powinna mieć procedura sprawdzająca.

(26) Udostępnienie pojedynczej raty w ramach pożyczki MFA powinno być uzależnione od tego, czy Komisja pozytywnie oceni złożony przez Ukrainę wniosek o środki finansowe. Ocena warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń powinna pozostawać bez uszczerbku dla oceny spełnienia dostosowanych warunków określonych w innych programach i instrumentach unijnych.

(27) Mając na uwadze zasadę należytego zarządzania finansami oraz ułatwienie władzom Ukrainy zarządzania płynnością oraz zapewnienie przewidywalności, Komisja powinna dopilnować, aby transze były wypłacane w ciągu 2024 i 2025 r. i aby w miarę możliwości uniknięto znacznych różnic w wysokości kwot wypłacanych w poszczególnych kwartałach. Wypłata tych transz powinna być – w stosownych przypadkach – dostosowana do harmonogramu wypłat pożyczki lub bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/792. Należy ponadto przewidzieć możliwość ponownej oceny potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania oraz zmniejszenia lub anulowania wsparcia, jeżeli w okresie dostępności wsparcia w ramach MFA potrzeby te znacznie się zmniejszą w porównaniu z początkowymi prognozami.

(28) Umowa pożyczki, która zostanie zawarta przez Komisję i władze Ukrainy, powinna zawierać postanowienia odpowiadające prawom, zakresowi odpowiedzialności i obowiązkom przewidzianym w umowie ramowej, o której mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) 2024/792, zawartej przez UE i Ukrainę z mocą obowiązującą od 20 czerwca 2024 r. Dzięki temu zagwarantowana będzie skuteczna ochrona interesów finansowych Unii związanych z wyjątkową pomocą makrofinansową Unii oraz przewidziane zostaną stosowne środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Tym samym Komisja, OLAF, Europejski Trybunał Obrachunkowy i, w razie potrzeby, Prokuratura Europejska, w tym osoby trzecie zaangażowane we wdrażanie funduszy Unii zyskają – zgodnie z rozporządzeniem finansowym – niezbędne prawa i dostęp w okresie dostępności wyjątkowej pomocy makrofinansowej i po upływie tego okresu. Ukraina powinna również zgłaszać Komisji nieprawidłowości związane z wykorzystaniem funduszy, zgodnie z procedurami przewidzianymi w umowie ramowej.

(29) W kontekście potrzeb finansowych Ukrainy należy zorganizować pomoc finansową w myśl zróżnicowanej strategii finansowania, o której mowa w art. 220a rozporządzenia finansowego i ustanowionej tamże jako jednolita metoda finansowania, która ma zwiększyć płynność obligacji unijnych oraz atrakcyjność i opłacalność emisji unijnej.

(30) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947[23] zobowiązania finansowe z tytułu pożyczek udzielanych na

---

wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

[23] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny

podstawie niniejszego rozporządzenia nie powinny być wspierane z gwarancji na działania zewnętrzne, ustanowionej w tym rozporządzeniu. Wsparcie w formie pożyczek na podstawie przedmiotowego rozporządzenia powinno stanowić pomoc finansową w rozumieniu art. 220 ust. 1 rozporządzenia finansowego. Biorąc pod uwagę, że pomoc finansowa w formie pożyczki MFA jest dostępna w 2024 r. i że zatwierdzono ją zgodnie z art. 220 ust. 1 rozporządzenia finansowego, należy udostępnić gwarancję na pomoc finansową dla Ukrainy powyżej pułapów wieloletnich ram finansowych (WRF), do wysokości pułapów, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2 decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053[24], zgodnie z art. 2 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093[25]. Zważywszy na ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na wsparcie w formie pożyczek w ramach niniejszego rozporządzenia, aby były one gwarantowane powyżej pułapów WRF, oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego, nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw.

(31) Biorąc pod uwagę trudną sytuację Ukrainy spowodowaną wojną napastniczą Rosji i w celu wsparcia Ukrainy na drodze do długoterminowej stabilności, Unia powinna udzielić Ukrainie pożyczkę na wysoce preferencyjnych warunkach, na okres dostatecznie długi, aby możliwe było udzielenie gwarancji powyżej pułapów.

(32) Wsparciem Unii dla Ukrainy, które udzielane jest na podstawie przedmiotowego rozporządzenia, powinna zarządzać Komisja.

(33) Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania przedmiotowego rozporządzenia, Komisja powinna regularnie informować wspomniane instytucje o rozwoju sytuacji w związku z pomocą i udostępniać im odpowiednie dokumenty.

(34) Aby zapewnić nieprzerwaną skuteczność ustaleń poczynionych w przedmiotowym rozporządzeniu, Komisja powinna regularnie dokonywać przeglądu ich adekwatności i składać sprawozdania Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, gwarantując tym samym przejrzystość i rozliczalność.

(35) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszego rozporządzenia należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.

(36) Ponieważ cele niniejszego rozporządzenia, a mianowicie zapewnienie Ukrainie wsparcia służącego pokryciu potrzeb finansowych, w szczególności poprzez zapewnienie wysoce preferencyjnej krótkoterminowej i długoterminowej pomocy w formie pożyczki oraz bezzwrotne wsparcia finansowego, nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na rozmiary i skutki działań możliwe jest ich lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, Unia może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu

---

Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009, (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

[24] Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2053/oj).

[25] Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj).

o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsze rozporządzenie nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

(37) Z uwagi na pilną potrzebę wynikającą z wyjątkowych okoliczności spowodowanych niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną wojną napastniczą Rosji, należy zastosować wyjątek od terminu ośmiu tygodni przewidziany w art. 4 Protokołu nr 1 w sprawie roli parlamentów narodowych w Unii Europejskiej, załączonego do Traktatu o Unii Europejskiej, Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej.

(38) W świetle sytuacji w Ukrainie niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie w trybie pilnym następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Rozdział I

Przepisy ogólne

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejszym rozporządzeniem ustanawia się Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy („Mechanizm”) i udostępnia Ukrainie wyjątkową pomoc makrofinansową, aby wspierać Ukrainę w zaspokajaniu jej potrzeb finansowych.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „wsparcie unijne” oznacza pożyczkę MFA oraz bezzwrotne wsparcie finansowe dostępne na podstawie niniejszego rozporządzenia;

2) „pożyczka dwustronna” oznacza pożyczkę udzieloną bezpośrednio lub pośrednio przez państwo trzecie jako pożyczkodawcę (także „pożyczkodawca dwustronny”) na rzecz Ukrainy;

3) „kwalifikująca się pożyczka dwustronna” oznacza pożyczkę dwustronną zatwierdzoną przez Komisję jako kwalifikującą się w ramach Mechanizmu;

4) „pożyczka MFA” oznacza wyjątkowe wsparcie finansowe udostępnione Ukrainie przez Unię w formie pożyczki na podstawie rozdziału III;

5) „umowa pożyczki MFA” oznacza umowę pożyczki podpisaną przez Komisję w imieniu Unii i Ukrainę na podstawie rozdziału III;

6) „inne powiązane koszty” oznaczają wszelkie koszty lub opłaty należne z tytułu pożyczki MFA i odpowiedniej pożyczki dwustronnej.

Rozdział II

Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy

Artykuł 3

Cel

Celem Mechanizmu jest udzielenie Ukrainie bezzwrotnego wsparcia finansowego, aby pomóc Ukrainie w spłacie pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. W tym celu Mechanizm jest zasilany zasobami, które są regularnie wypłacane Ukrainie, na pokrycie kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych. W ramach działania Mechanizmu zapewnia się równy dostęp pożyczkodawcom dwustronnym i Unii.

Artykuł 4

Finansowanie

1) Mechanizm jest zasilany zasobami udostępnionymi z tytułu:

   a) kwot przekazanych zgodnie z załącznikiem XLI do rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014, które stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z art. 21 ust. 5 rozporządzenia finansowego oraz

   b) kwot otrzymanych jako wkłady finansowe od państw członkowskich, państw trzecich lub z innych źródeł. Wkłady te stanowią zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel zgodnie z, odpowiednio, art. 21 ust. 2 lit. a) pkt (ii) oraz art. 21 ust. 2 lit. d) i e) rozporządzenia finansowego.

2) W odniesieniu do wszystkich wkładów, o których mowa w ust. 1 lit. b), między Komisją, działającą w imieniu Unii, a podmiotem wnoszącym wkład zawierana jest umowa o przyznanie wkładu. Umowa o przyznanie wkładu zawiera w szczególności postanowienia dotyczące warunków płatności. Komisja równocześnie i niezwłocznie informuje Parlament Europejski i Radę o zawartych umowach o przyznanie wkładu.

Artykuł 5

Dostępne wsparcie

1) Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu jest dostępne na warunkach określonych w art. 6–8 i ma na celu udzielenie Ukrainie pomocy w spłacie kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów:

   a) pożyczki MFA oraz

   b) kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.

2) Bezzwrotne wsparcie finansowe przydziela się, aby pomóc Ukrainie w spłacie pożyczek, o których mowa w ust. 1, w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki wyrażonej w euro do sumy kwoty głównej pożyczki MFA i wszystkich kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, wyrażonych w euro. Po pełnej spłacie pożyczki MFA lub kwalifikującej się pożyczki dwustronnej przez

Ukrainę, w tym odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów, przydział ten dostosowuje się w taki sposób, aby wszelkie przyszłe zasoby były przydzielane na pozostałe pożyczki w proporcji odpowiadającej stosunkowi kwoty głównej każdej pożyczki wyrażonej w euro do sumy kwot głównych wszystkich pozostałych pożyczek, wyrażonych w euro.

3) Komisja przyjmuje decyzję określającą przydział, o którym mowa w ust. 2, między pożyczką MFA a kwalifikującymi się pożyczkami dwustronnymi. Komisja wykorzystuje kwotę główną każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej wyrażoną w euro, jak określono w art. 6 ust. 5 lit. b). Komisja zmieni wspomnianą wyżej decyzję, aby uwzględnić każdą pożyczkę dwustronną niezwłocznie po wejściu w życie stosownej pożyczki dwustronnej. Komisja może zmienić taką decyzję w celu proporcjonalnego zmniejszenia przydziału na pożyczkę dwustronną, jeżeli ta pożyczka dwustronna nie zostanie w pełni wypłacona w terminie określonym w art. 6 ust. 2 lit. c).

4) Łączna kwota główna pożyczek, o których mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 45 mld EUR.

5) Bezzwrotne wsparcie finansowe w ramach Mechanizmu udzielane jest w euro.

6) Wszystkie płatności dokonywane są z zastrzeżeniem dostępności zasobów, o których mowa w art. 4 ust. 1.

7) Unia nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za spłatę kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.

Artykuł 6

Decyzja wykonawcza Komisji w sprawie kwalifikowalności pożyczek dwustronnych

1) Jeżeli Ukraina pragnie zwrócić się o wsparcie w ramach Mechanizmu, aby uzyskać pomoc w spłacie pożyczki dwustronnej, Ukraina przedkłada Komisji tekst odpowiedniej umowy pożyczki dwustronnej najpóźniej do dnia 1 czerwca 2025 r.

2) Komisja niezwłocznie ocenia kwalifikowalność takiej pożyczki dwustronnej w ramach Mechanizmu zgodnie z następującymi kryteriami:

   a) umowa pożyczki dwustronnej nie została podpisana przed dniem [*data przyjęcia wniosku*];

   b) druga strona umowy pożyczki dwustronnej działa pod auspicjami inicjatywy G7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów” oraz

   c) dana pożyczka dwustronna ma zostać w pełni wypłacona Ukrainie przed dniem 31 grudnia 2027 r. Takie wypłaty mogą być powiązane ze spełnieniem warunków dotyczących polityki.

Do celów oceny kwalifikowalności Komisja może zwrócić się do Ukrainy o dodatkowe informacje.

3) Zawarcie w umowie pożyczki dwustronnej warunku zawieszającego, zgodnie z którym taka umowa nie wchodzi w życie przed zatwierdzeniem przez Komisję kwalifikowalności danej pożyczki dwustronnej lub przed wejściem w życie umowy, o której mowa w art. 7, nie wyklucza pozytywnej oceny tej pożyczki dwustronnej.

4) Komisja zatwierdza kwalifikowalność pożyczki dwustronnej w drodze decyzji wykonawczej.

5) W decyzji wykonawczej Komisji na podstawie ust. 4 określa się:

a) pożyczkodawcę dwustronnego;

b) kwotę główną pożyczki dwustronnej wyrażoną w euro; w niezbędnym zakresie, również kwotę główną pożyczki dwustronnej wyrażoną w walucie danej pożyczki dwustronnej, przy czym kursem wymiany kwoty pożyczki dwustronnej na euro jest dzienny kurs wymiany euro opublikowany w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej* w dniu [*data przyjęcia wniosku*] oraz

c) uzasadnienie pozytywnej oceny pożyczki dwustronnej.

6) Suma kwot głównych wszystkich pożyczek dwustronnych zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z niniejszym artykułem i pożyczki MFA musi zawsze ograniczać się do kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 4.

7) Komisja może uchylić decyzję wykonawczą, o której mowa w ust. 4, jeżeli umowa pożyczki dwustronnej nie wejdzie w życie do dnia 30 czerwca 2025 r.

8) W przypadku negatywnej oceny Komisja przekazuje Ukrainie należycie uzasadnioną ocenę.

Artykuł 7

Umowa w sprawie wdrożenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy

1) Bezzwrotne wsparcie finansowe, o którym mowa w art. 5, przyznaje się Ukrainie dopiero po zawarciu przez Komisję umowy z Ukrainą („umowa ULCM”).

2) Umowa ULCM obejmuje w szczególności następujące elementy:

a) zobowiązanie Ukrainy do wykorzystania bezzwrotnego wsparcia finansowego do spłaty kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA lub kwalifikujących się pożyczek dwustronnych;

b) rachunki bankowe wszystkich pożyczkodawców dwustronnych, na które Komisja dokonuje płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego związanego z ich odpowiednimi pożyczkami dwustronnymi;

c) w odniesieniu do płatności bezzwrotnego wsparcia finansowego związanego z pożyczką MFA – postanowienia zapewniające, aby Unia wykorzystała te kwoty do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA;

d) specjalne postanowienia odzwierciedlające art. 5 ust. 7 i zapewniające, aby Unia nie ponosiła odpowiedzialności za żadne szkody spowodowane przez Ukrainę lub jakiekolwiek osoby trzecie w ramach realizacji kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, w tym w wyniku wdrażania Mechanizmu, w szczególności w przypadku gdy kwoty, o których mowa w art. 4 ust. 1, zmienią się z upływem czasu lub przestaną mieć zastosowanie;

e) zobowiązanie Ukrainy do uzyskania od pożyczkodawców dwustronnych i niezwłocznego przedstawienia Komisji dowodu potwierdzającego:

a) wejście w życie każdej umowy pożyczki dwustronnej oraz

b) wykonanie każdego zobowiązania do spłaty, w tym, w niezbędnym zakresie, zastosowany kurs wymiany;

f) zobowiązanie Ukrainy do uzgodnienia z każdym pożyczkodawcą dwustronnym, że wszelkie kwoty przekazane przez Ukrainę w celu spłaty pożyczki, które nie powodują niezwłocznego wykonania zobowiązania do spłaty, pozostają dostępne do czasu wymagalności zobowiązań do spłaty, przy czym wszelkie odsetki narosłe od tej kwoty również będą dostępne do wykorzystania w celu wykonania zobowiązań wynikających z umowy pożyczki dwustronnej;

g) zobowiązanie Ukrainy do dołączania do każdego wniosku o płatność:

a) szczegółowych informacji na temat pozostałych kwot należnych z tytułu każdej umowy pożyczki dwustronnej oraz

b) szczegółowych informacji na temat kwot, o których mowa w lit. f);

h) wyraźne upoważnienie pożyczkodawców dwustronnych do złożenia w drodze wyjątku wniosku o płatność zgodnie z art. 8 ust. 6, pod warunkiem że przekażą oni informacje, o których mowa w lit. g) niniejszego ustępu oraz

i) wszelkie inne wymogi niezbędne do wdrożenia Mechanizmu.

3) Umowę ULCM zmienia się w niezbędnym zakresie każdorazowo po wejściu w życie decyzji Komisji przyjętej na podstawie art. 6 ust. 4.

Artykuł 8

Wypłata bezzwrotnego wsparcia finansowego

1) Ukraina może przedkładać Komisji dwa razy w roku wniosek o bezzwrotne wsparcie finansowe w odniesieniu do pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych.

2) Komisja ocenia wniosek Ukrainy na podstawie następujących wymogów:

a) spełnienie warunku wstępnego określonego w art. 11, który ma zastosowanie wyłącznie do pożyczki MFA;

b) potwierdzenie, że łączna wartość wypłat z tytułu pożyczki MFA lub każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej wraz z narosłymi odsetkami nie przekracza łącznej kwoty należnej temu pożyczkodawcy oraz

c) przestrzeganie zobowiązań wynikających z umowy ULCM.

3) Z zastrzeżeniem dostępności zasobów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w przypadku pozytywnej oceny Komisja przyjmuje bez zbędnej zwłoki decyzję zezwalającą na wypłatę bezzwrotnego wsparcia finansowego, w tym kwoty, która ma być wypłacona na cele spłaty każdej kwalifikującej się pożyczki dwustronnej, i kwoty udostępnionej w celu wsparcia spłaty pożyczki MFA. Wypłacona kwota będzie równa kwocie zasobów dostępnych na podstawie art. 4 ust. 1. Tę wypłaconą kwotę przydziela się zgodnie z decyzją Komisji, o której mowa w art. 5 ust. 3.

4) W przypadku gdy kwota udostępniona Ukrainie w celu wsparcia spłaty pożyczki MFA jest wyższa niż kwota należna do spłaty, nadwyżka może zostać wykorzystana na przedterminową spłatę pożyczki zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. e) lub może zostać zatrzymana przez Unię wyłącznie na potrzeby wsparcia spłaty pożyczki MFA w przyszłości. Wszelkie narosłe odsetki również udostępnia się na wsparcie tego celu.

5) W przypadku gdy Komisja oceni wniosek negatywnie, niezwłocznie informuje o tym Ukrainę, podając uzasadnienie swojej oceny.

6) Bez uszczerbku dla ust. 1 i 2 Komisja może, w drodze wyjątku i z należycie uzasadnionych powodów, ocenić wnioski o płatność złożone przez pożyczkodawców dwustronnych, w szczególności jeżeli Komisja podjęła decyzję zgodnie z art. 11 ust. 4 lub jeżeli Ukraina nie przestrzega zobowiązań wynikających z umowy ULCM.

Rozdział III

Pomoc makrofinansowa

Artykuł 9

Udostępnianie wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii

1) Unia udostępnia Ukrainie wyjątkową pomoc makrofinansową w celu wsparcia Ukrainy w pokryciu potrzeb finansowych. Wyjątkowa pomoc makrofinansowa Unii jest udzielana Ukrainie w formie pożyczek. Pomoc przyczynia się do pokrycia luki Ukrainy w finansowaniu zidentyfikowanej we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi.

2) Przekazywaniem wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii zarządza Komisja na podstawie swojej oceny warunku wstępnego, o którym mowa w art. 11, oraz realizacji warunków dotyczących polityki zawartych w protokole ustaleń, o którym mowa w art. 12 ust. 1.

3) Pożyczka MFA dla Ukrainy jest dostępna do dnia 31 grudnia 2024 r. Jest ona udostępniana przez Komisję w jednej racie, która może zostać wypłacona w jednej lub kilku transzach. Wypłata wszystkich takich transz nastąpi najpóźniej do dnia 31 grudnia 2025 r.

Artykuł 10

Kwota

1) Kwota pożyczki MFA dla Ukrainy wynosi maksymalnie 35 mld EUR. Jeżeli jednak w chwili przyjmowania decyzji Komisji w sprawie uruchomienia raty, o której mowa w art. 13, suma tej maksymalnej kwoty i kwoty głównej kwalifikujących się pożyczek dwustronnych już zatwierdzonych przez Komisję zgodnie z art. 6 oraz kwoty głównej wskazanej w zadeklarowanych zamiarach państw trzecich zgłoszonych Komisji pod auspicjami inicjatywy G7 „Pożyczki dla Ukrainy przyspieszające wykorzystanie nadzwyczajnych przychodów” przekracza 45 mld EUR, maksymalną kwotę pożyczki MFA pomniejsza się o wartość tej nadwyżki.

2) Jeżeli w okresie dostępności wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii potrzeby finansowe Ukrainy zasadniczo się zmniejszą, w tym w przypadku gdy Rosja zapłaci Ukrainie reparacje wojenne, Komisja, działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16, może obniżyć kwotę takiej pomocy lub anulować tę pomoc.

3) Maksymalny okres trwania pożyczki MFA wynosi 45 lat.

Artykuł 11

Warunek wstępny wsparcia

1) Warunkiem wstępnym przyznania wyjątkowej pomocy makrofinansowej jest dalsze podtrzymywanie i przestrzeganie przez Ukrainę skutecznych mechanizmów demokratycznych, m.in. wielopartyjnego systemu parlamentarnego i praworządności, a także gwarantowanie poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.

2) Służby Komisji i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują spełnianie warunku wstępnego określonego w ust. 1, w szczególności przed uruchomieniem raty i wypłatą transz, z należytym uwzględnieniem, w stosownych przypadkach, regularnie publikowanego przez Komisję sprawozdania w sprawie rozszerzenia. Komisja uwzględnia w tym procesie odpowiednie zalecenia organów międzynarodowych, takich jak Rada Europy i jej Komisja Wenecka. Komisja informuje Radę o spełnianiu warunku wstępnego określonego w ust. 1 przed uruchomieniem raty i wypłatą transz na rzecz Ukrainy.

3) Ust. 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE[26].

4) Ocenę, o której mowa w ust. 2, przeprowadza się wraz z oceną przewidzianą w art. 5 rozporządzenia (UE) 2024/792[27].

5) Jeżeli Komisja stwierdzi, że warunek wstępny nie jest spełniony lub przestał być spełniany, zawiesza wypłatę wyjątkowej pomocy makrofinansowej i uruchomienie bezzwrotnego wsparcia, o którym mowa w art. 8, które to wsparcie dotyczy pożyczki MFA.

Artykuł 12

Protokół ustaleń

1) Komisja uzgadnia z Ukrainą warunki dotyczące polityki, z którymi ma być powiązana wyjątkowa pomoc makrofinansowa Unii. Te warunki dotyczące polityki określa się w protokole ustaleń.

2) Warunki dotyczące polityki określone w protokole ustaleń muszą być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi zawartymi w załączniku do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447 w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy oraz z wszelkimi zmianami tego załącznika. Warunki dotyczące polityki określone w protokole ustaleń obejmują dodatkowo zobowiązanie do promowania współpracy z Unią w zakresie odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji ukraińskiego przemysłu obronnego, zgodnie z celami Programu na rzecz europejskiego przemysłu obronnego (EDIP) i innych odpowiednich unijnych programów.

3) Komisja zatwierdza podpisanie protokołu ustaleń i jego zmian w drodze aktów wykonawczych. Te akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 16 ust. 2.

---

[26] Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

[27] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/792 z dnia 29 lutego 2024 r. ustanawiające Instrument na rzecz Ukrainy (Dz.U. L, 2024/792, 29.2.2024).

Artykuł 13

Decyzja w sprawie uruchomienia środków finansowych

1) Ukraina składa wniosek o środki finansowe przed uruchomieniem raty, załączając sprawozdanie zgodnie z postanowieniami protokołu ustaleń.

2) O uruchomieniu raty decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od jej oceny spełnienia następujących wymogów:

   a) warunku wstępnego określonego w art. 11 oraz

   b) zadowalającego spełnienia warunków dotyczących polityki określonych w protokole ustaleń.

3) Wypłata transz może być dostosowana do harmonogramu wypłat pożyczki lub bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/792.

Artykuł 14

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek

1) W celu sfinansowania wyjątkowej pomocy makrofinansowej Komisja jest upoważniona, w imieniu Unii, do pożyczania niezbędnych środków finansowych na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych zgodnie z art. 220a rozporządzenia finansowego.

2) Na zasadzie odstępstwa od art. 31 ust. 3 zdanie drugie rozporządzenia (UE) 2021/947 pomoc finansowa udzielona Ukrainie w formie pożyczek nie może być wspierana z gwarancji na działania zewnętrzne. Nie tworzy się rezerw na pożyczki MFA i – na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia finansowego – nie określa się wskaźnika zasilenia rezerw jako odsetka kwoty, o której mowa w art. 10 niniejszego rozporządzenia.

3) Kwoty zawieszone zgodnie z art. 11 ust. 4 są dostępne, w niezbędnym zakresie, na wsparcie spłaty unijnych operacji zaciągania pożyczek. Wykorzystanie takich zasobów w ten sposób nie zwalnia Ukrainy z jej zobowiązania do spłaty pożyczki zgodnie z warunkami umowy pożyczki MFA.

Artykuł 15

Umowa pożyczki MFA

1) Szczegółowe warunki finansowe wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii określa umowa pożyczki MFA.

2) Oprócz elementów określonych w art. 220 ust. 5 rozporządzenia finansowego umowa pożyczki MFA zawiera wymogi:

   a) aby prawa, obowiązki i zobowiązania przewidziane w umowie ramowej, o której mowa w art. 9 rozporządzenia (UE) 2024/792, miały zastosowanie do umowy pożyczki MFA i środków finansowych, których ona dotyczy;

b) aby Ukraina stosowała te same systemy zarządzania i kontroli, które zaproponowano w Planie Ukrainy ustanowionym na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792;

c) aby Unia była uprawniona do żądania przedterminowej spłaty pożyczki, jeżeli stwierdzono, że w związku z zarządzaniem wyjątkową pomocą makrofinansową Unii Ukraina uczestniczyła w jakiejkolwiek czynności stanowiącej nadużycie finansowe lub korupcję lub w jakiejkolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii;

d) aby Ukraina nadal przestrzegała warunków określonych w art. 11 ust. 1;

e) aby nadwyżka, o której mowa w art. 8 ust. 4, mogła zostać wykorzystana w całości lub w części na przedterminową spłatę pożyczki MFA z inicjatywy Komisji lub, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Komisję, na wniosek Ukrainy oraz

f) które określają zasady spłaty, w oparciu o strukturę kaskadową. Po pierwsze, takie bezzwrotne wsparcie udostępnione na potrzeby pożyczki MFA w ramach Mechanizmu, zatwierdzone zgodnie z art. 8, jest wykorzystywane do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA. Po drugie, jeżeli z powodu niewystarczających kwot nie zostanie udzielone żadne bezzwrotne wsparcie lub zostanie ono udzielone tylko częściowo, kwoty zatrzymane przez Unię zgodnie z art. 8 ust. 4 wykorzystuje się do bezpośredniej spłaty pożyczki MFA. Po trzecie, jeżeli powyższe kwoty są niewystarczające, to w przypadku osiągnięcia porozumienia w sprawie wypłaty Ukrainie reparacji lub równoważnej formy odszkodowania za szkody wojenne Ukraina wykorzysta takie zasoby do obsługi pożyczki MFA. Po czwarte, jeżeli powyższe kwoty są niewystarczające, Ukraina pozostaje odpowiedzialna za wszelkie pozostałe należne kwoty.

3) Nieprzestrzeganie warunków umowy pożyczki MFA stanowi dla Komisji podstawę do zawieszenia lub anulowania uruchomienia raty lub transz lub, w uzasadnionych przypadkach, do żądania przedterminowej spłaty pożyczki MFA.

4) Umowę pożyczki MFA udostępnia się, na żądanie, równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

Artykuł 16

Procedura komitetowa

1) Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2) W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Rozdział IV

Przepisy końcowe

Artykuł 17

Informowanie Parlamentu Europejskiego i Rady

1) Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie wdrażania niniejszego rozporządzenia, w tym o wypłatach w ramach Mechanizmu i pożyczki MFA, a także w odpowiednim czasie przekazuje tym instytucjom odpowiednie dokumenty. Informacje te powinny być przekazywane zgodnie z ustaleniami międzyinstytucjonalnymi uzgodnionymi w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy, w tym na potrzeby dialogu w ramach tego instrumentu.

2) Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera: a) analizę postępów poczynionych we wdrażaniu wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii oraz b) ocenę sytuacji gospodarczej Ukrainy i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu środków z zakresu polityki, o których mowa w art. 12 ust. 1; W stosownych przypadkach, w szczególności po wygaśnięciu pożyczki MFA i wszystkich umów kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, Komisja uwzględnia w tym sprawozdaniu przegląd adekwatności uzgodnień zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

3) Nie później niż w dniu 31 grudnia 2027 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i skuteczności zakończonej wyjątkowej pomocy makrofinansowej Unii udzielonej na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz zakresu, w jakim przyczyniła się ona do osiągnięcia celów pomocy.

Artykuł 18

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego	*W imieniu Rady*
Przewodnicząca	*Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1 Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i udzielenia Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej

1.2 Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa (grupa programów)

Obszar polityki: Sprawy gospodarcze i finansowe

Działanie: Międzynarodowe sprawy gospodarcze i finansowe1.3 Wniosek/inicjatywa dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego[28]

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4 Cel(e)

1.4.1 Cel(e) ogólny(e)

Ustanowienie Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i udostępnienie Ukrainie wyjątkowej pomocy makrofinansowej, aby wspierać Ukrainę w zaspokajaniu jej potrzeb finansowych.

1.4.2 Cel(e) szczegółowy(e)

Udzielenie Ukrainie bezzwrotnego wsparcia finansowego, aby pomóc jej w spłacie pożyczki MFA i pożyczek dwustronnych udzielonych w celu wsparcia tego kraju, a tym samym przyczynienia się do stabilności makrofinansowej, oraz w celu zmniejszenia zewnętrznych i wewnętrznych ograniczeń Ukrainy w dziedzinie finansowania.

1.4.3 Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

- Wspieranie odporności gospodarczej i stabilności Ukrainy w warunkach wojny.
- Przyczynienie się do pokrywania potrzeb Ukrainy w zakresie finansowania zewnętrznego w kontekście znaczącego pogorszenia jej bilansu płatniczego ze względu na niczym niesprowokowaną i nieuzasadnioną agresję Rosji na Ukrainę.
- Częściowe zaspokojenie potrzeb budżetowych Ukrainy w zakresie finansowania, w ramach kontynuacji już udzielonej pomocy nadzwyczajnej.

[28] O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

• Przyczynienie się, za pomocą Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, do spłaty pożyczki MFA udzielonej Ukrainie na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz pożyczek dwustronnych.

1.4.4 Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Przed wypłatą raty pożyczki MFA władze Ukrainy będą zobowiązane do złożenia sprawozdania ze spełnienia uzgodnionych warunków dotyczących polityki. Służby Komisji pozostaną w ścisłym kontakcie z platformą koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy, aby korzystać z wiedzy zdobytej w ramach bieżącej działalności prowadzonej przez odpowiednich darczyńców.

Po dokonanej w czerwcu 2020 r. ocenie operacyjnej obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych w Ukrainie służby Komisji kontynuować będą monitorowanie zarządzania finansami publicznymi.

Delegatura UE także będzie składać regularne sprawozdania dotyczące kwestii istotnych z punktu widzenia monitorowania pomocy. Przewidziane jest roczne sprawozdanie dla Parlamentu Europejskiego i Rady z wykonania niniejszego rozporządzenia, w tym z wypłat w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy i pożyczki MFA. Komisja przeprowadzi ocenę *ex post* zakończonej pomocy makrofinansowej UE.

1.5 Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1 Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

W celu wdrożenia Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy Komisja zawrze z Ukrainą umowę określającą warunki i zobowiązania, od których uzależnione jest otrzymanie i wykorzystanie bezzwrotnego wsparcia finansowego. Wsparcie w celu pomocy Ukrainie w spłacie pożyczek udzielonych przez państwa trzecie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy będzie uzależnione od pozytywnej oceny przez Komisję kwalifikowalności pożyczek dwustronnych zgłoszonych przez Ukrainę. Uruchomienie bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy będzie uzależnione od zatwierdzenia przez Komisję wniosków o bezzwrotne wsparcie finansowe złożonych przez Ukrainę lub, w wyjątkowych przypadkach, przez pożyczkodawców dwustronnych.

Pożyczka MFA będzie uzależniona od spełnienia warunku wstępnego oraz warunków dotyczących polityki wymienionych w protokole ustaleń między Komisją a władzami Ukrainy. Pomoc zostanie przekazana w jednej racie, która może być wypłacona w kilku transzach.

Pomocą makrofinansową będzie zarządzać Komisja. Zastosowanie mają przepisy szczegółowe dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym oraz innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym, w tym stosowne postanowienia dotyczące gwarantowania interesów finansowych Unii określone w umowie ramowej na podstawie rozporządzenia (UE) 2024/792. Komisja i władze ukraińskie uzgodnią protokół ustaleń określający wymogi w zakresie sprawozdawczości. Komisja będzie ściśle współpracować z międzynarodowymi instytucjami finansowymi i organami krajowymi, a także z państwami trzecimi uczestniczącymi w wielostronnej platformie koordynacji darczyńców na rzecz Ukrainy, aby koordynować priorytety i warunkowość ich odpowiednich środków pomocy i monitorować istotne zdarzenia oraz stosowanie wymogów i warunków uzgodnionych w protokole ustaleń.

1.5.2 Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii" należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Wniosek ten powstał w odpowiedzi na potrzebę podjęcia wspólnych działań w celu zapewnienia Ukrainie wsparcia na odpowiednią skalę, czego nie można osiągnąć w sposób wystarczający na poziomie państw członkowskich, natomiast można lepiej osiągnąć na poziomie UE. Głównymi tego przyczynami są mechanizmy zdolności fiskalnej i ograniczenia budżetowe na szczeblu krajowym oraz konieczność ścisłej koordynacji między darczyńcami celem zmaksymalizowania zakresu i skuteczności wsparcia, przy jednoczesnym ograniczeniu obciążenia zdolności administracyjnych władz ukraińskich, które to zdolności są w obecnej sytuacji wykorzystane do granic możliwości.

Inicjatywa wpisuje się w cel UE, jakim jest zapewnienie Ukrainie krótkoterminowego wsparcia płynnościowego. Wzmacnia również działania Unii w zakresie bezpośredniego wsparcia humanitarnego, gospodarczego i obronnego, a także inicjatywy Unii, których celem jest koordynacja działań wielostronnych.

Najważniejszą wartością dodaną Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy w porównaniu z innymi instrumentami unijnymi jest pomoc Ukrainie w spłacie pożyczki MFA i kwalifikujących się pożyczek dwustronnych udzielonych w celu wsparcia Ukrainy. Tym samym Mechanizm jest odpowiedzią na wezwanie Rady Europejskiej, zawarte w jej konkluzjach z 27 czerwca 2024 r., do kontynuowania prac, a jednocześnie rozwiązania wszelkich istotnych kwestii prawnych i finansowych, na rzecz zapewnienia Ukrainie do końca roku dodatkowego finansowania w formie pożyczek, których obsługę i spłatę umożliwiają przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów.

Główna wartość dodana pożyczek MFA w porównaniu z innymi instrumentami UE polega na szybkim złagodzeniu ograniczeń w zakresie finansowania zewnętrznego oraz na zapewnieniu trwałych i stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do trwałości i zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu we właściwych ramach wymogów w zakresie sprawozdawczości i warunków dotyczących polityki.

1.5.3 Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Operacje pomocy makrofinansowej podlegają ocenie *ex post*. Wcześniejsze oceny *ex post* poprzednich operacji pomocy makrofinansowej dla Ukrainy wykazały, że zasadniczo były one bardzo odpowiednie pod względem celów, budżetu i celów polityki. Miały one kluczowe znaczenie dla wsparcia Ukrainy w rozwiązywaniu problemów z bilansem płatniczym i we wdrażaniu kluczowych reform strukturalnych w celu ustabilizowania gospodarki i poprawy stabilności jej pozycji zewnętrznej. Operacje te umożliwiły uzyskanie oszczędności budżetowych i korzyści finansowych, a także były katalizatorem dodatkowego wsparcia finansowego i pogłębiły zaufanie inwestorów.

Biorąc pod uwagę innowacyjny charakter Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy, nie udało się określić żadnych stosownych wcześniejszych doświadczeń. 1.5.4 Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Wniosek jest zgodny z pułapami określonymi w wieloletnich ramach finansowych (WRF) na lata 2021–2027.

Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy będzie finansowany z zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel.

Wsparcie w ramach MFA w formie pożyczek będzie dostępne do 31 grudnia 2024 r., a transze będą wypłacane do 31 grudnia 2025 r. Zasoby na pożyczkę MFA będą finansowane z pożyczek.

Biorąc pod uwagę ryzyko finansowe i pokrycie budżetowe, nie należy tworzyć rezerw na wsparcie w formie pożyczek w ramach niniejszego rozporządzenia, aby były one gwarantowane poza pułapami, oraz, na zasadzie odstępstwa od art. 211 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046, nie należy ustalać wskaźnika zasilenia rezerw.

1.5.5 Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Dzięki wykorzystaniu pożyczek przedmiotowa operacja pomocy makrofinansowej zwiększa skuteczność budżetu UE poprzez efekt dźwigni i stanowi najbardziej oszczędne kosztowo rozwiązanie. Komisja jest upoważniona do pożyczania środków na rynkach kapitałowych w imieniu zarówno Unii Europejskiej, jak i Euratomu, przy wykorzystaniu gwarancji budżetowej UE. Celem jest pozyskanie na rynkach środków finansowych na najlepszych dostępnych warunkach dzięki najwyższej ocenie kredytowej.

Należy unikać dalszej presji na budżet UE wynikającej z wymogów w zakresie tworzenia rezerw i złożonych ustaleń, obejmujących wiele doraźnych gwarancji krajowych. Dlatego pożyczka MFA będzie objęta gwarancją powyżej pułapów płatności określonych w wieloletnich ramach finansowych. Jednolity i skuteczny system mający na celu zapewnienie najlepszych warunków zaciągania pożyczek i rozszerzenie dostępu do rynku w odniesieniu do wsparcia w formie pożyczek ma duże zalety w kontekście obecnej sytuacji rynkowej.

1.6 Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ Ograniczony czas trwania

☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od RRRR r. do RRRR r.

☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od RRRR r. do RRRR r. w odniesieniu do środków na płatności.

☒ Nieograniczony czas trwania

Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od 1.10.2024 r. do 30.06.2025 r.,

po którym następuje faza operacyjna.

1.7 Planowane tryby zarządzania[29]

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję

☒ w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;

☐ przez agencje wykonawcze

[29] Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☐ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;

☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;

☐ organom prawa publicznego;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi".

Uwagi

Nie dotyczy

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1 Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Zastosowanie mają obowiązki w zakresie monitorowania i sprawozdawczości na podstawie rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046.

Monitorowanie działań przez służby Komisji będzie prowadzone na podstawie konkretnych środków, które zostaną uzgodnione z ukraińskimi władzami w protokole ustaleń.

Protokół ustaleń będzie zawierał warunki dotyczące polityki, które powinny być spójne z etapami jakościowymi i ilościowymi zawartymi w załączniku do decyzji wykonawczej Rady (UE) 2024/1447 w sprawie zatwierdzenia oceny Planu Ukrainy oraz wszelkimi jego zmianami.

Komisja zweryfikuje, czy spełnione zostały warunki dotyczące polityki określone w protokole ustaleń. Komisja będzie informować Parlament Europejski i Radę o wynikach tej weryfikacji.

Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z wykonania niniejszego rozporządzenia w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to będzie zawierać: a) analizę postępów poczynionych we wdrażaniu pomocy makrofinansowej Unii oraz b) ocenę sytuacji gospodarczej Ukrainy i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu warunków dotyczących polityki zawartych w protokole ustaleń. W stosownych przypadkach, w szczególności po wygaśnięciu pożyczki MFA i wszystkich umów pożyczek dwustronnych, Komisja uwzględni w tym sprawozdaniu przegląd adekwatności uzgodnień zawartych w niniejszym rozporządzeniu.

Nie później niż w dniu 31 grudnia 2027 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*, zawierające ocenę rezultatów i skuteczności zakończonego wsparcia Unii realizowanego w ramach operacji MFA oraz zakresu, w jakim operacja ta przyczyniła się do osiągnięcia celów wspomnianej pomocy.

2.2 System(y) zarządzania i kontroli

2.2.1 Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszego wniosku, będą realizowane w ramach zarządzania bezpośredniego przez Komisję, ponieważ dotyczą one wsparcia finansowego udzielanego bezpośrednio państwu.

Bezzwrotne wsparcie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy zostanie udostępnione przez Komisję, z zastrzeżeniem dostępności odpowiednich kwot w Mechanizmie współpracy pożyczkowej dla Ukrainy.

Wypłata transz może być zorganizowana w sposób elastyczny i sprawny w ciągu 2024 i 2025 r. Aby ułatwić władzom Ukrainy zarządzanie płynnością i zapewnić przewidywalność, Komisja zamierza dopilnować, aby transze były wypłacane w ciągu 2024 i 2025 r., unikając w miarę możliwości znacznych odchyleń w wysokości kwot wypłacanych w poszczególnych kwartałach. Wypłata transz może być dostosowana do harmonogramu wypłat pożyczki lub bezzwrotnego wsparcia finansowego w ramach filaru I Instrumentu na rzecz Ukrainy zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2024/792.

Pożyczka MFA powinna być przekazywana z zastrzeżeniem spełnienia warunków wstępnych oraz zadowalającego spełnienia warunków dotyczących polityki.

2.2.2 Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

Z proponowaną operacją wiąże się ryzyko o charakterze politycznym i powierniczym, a także ogólne ryzyko polityczne. Pewne istotne ryzyko dla operacji wynika z utrzymujących się napięć spowodowanych niesprowokowaną i nieuzasadnioną agresją Rosji na Ukrainę, które mogą mieć dodatkowe negatywne skutki dla stabilności makroekonomicznej i zdolności administracyjnej Ukrainy.

Po drugie, przyszłe przepływy nadzwyczajnych przychodów z immobilizacji rosyjskich aktywów państwowych w Unii Europejskiej opierają się na pewnych założeniach. Jeśli te założenia się nie ziszczą, Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy może nie osiągnąć w pełni potencjalnego oddziaływania.

Po trzecie istnieje ryzyko, że pożyczki zostaną wykorzystane w nieuczciwy sposób. Ponieważ wniosek nie dotyczy konkretnych wydatków (w przeciwieństwie np. do finansowania typu *project finance*), ryzyko to jest powiązane z takimi czynnikami jak ogólna jakość systemów zarządzania w Narodowym Banku Ukrainy i ministerstwie finansów, procedury administracyjne, funkcje kontroli i nadzoru, bezpieczeństwo systemów IT oraz odpowiednie możliwości w zakresie kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Po czwarte, w przypadku gdy bezzwrotne wsparcie w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy okaże się niewystarczające do spłaty pożyczki MFA, a inne źródła spłaty nie będą dostępne, ryzyko polega na tym, że Ukraina nie będzie w stanie obsłużyć pożyczki MFA, co może być spowodowane na przykład znacznym dodatkowym pogorszeniem bilansu płatniczego i sytuacji fiskalnej tego kraju partnerskiego.

Systemy kontroli wewnętrznej

Operacje będą podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego. Płatność podlega monitorowaniu przez służby Komisji. Wypłata w ramach operacji może podlegać dodatkowym niezależnym weryfikacjom *ex post* (kontrolom dokumentacji lub kontrolom na miejscu) przeprowadzanym przez zespół ds. kontroli *ex post* z odpowiedniej jednostki organizacyjnej Komisji. Takie weryfikacje mogą również zostać przeprowadzone na wniosek właściwego delegowanego urzędnika zatwierdzającego. W razie potrzeby można dokonać wstrzymania lub zawieszenia płatności, korekt finansowych (wprowadzanych przez Komisję) lub odzyskania środków (dotychczas nie dokonywano takich działań); działania te muszą być wyraźnie przewidziane w umowach z Ukrainą.

2.2.3 Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

Dzięki istniejącym systemom kontroli faktyczny poziom błędu w przypadku płatności w ramach pomocy makrofinansowej wynosił jak dotąd 0 %. Nie są znane przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub niezgodnych z prawem działań. Operacje mają jasną logikę interwencji, która umożliwia Komisji ocenę ich skutków. Kontrole te umożliwiają potwierdzenie pewności oraz realizacji celów i priorytetów politycznych.

2.3 Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Aby ograniczyć ryzyko nieuczciwego wykorzystania, podjęto i będzie się podejmować liczne działania. Szczegółowe warunki bezzwrotnego wsparcia w ramach Mechanizmu współpracy pożyczkowej dla Ukrainy określa się w umowie zawartej między Komisją a Ukrainą. Umowa ta określi zobowiązanie Ukrainy do wykorzystania bezzwrotnego wsparcia finansowego do spłaty kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA lub kwalifikujących się pożyczek dwustronnych, a także do uzyskania od pożyczkodawców dwustronnych i niezwłocznego przedstawienia Komisji dowodu potwierdzającego wykonanie każdego zobowiązania do spłaty.

Ponadto zgodnie z art. 220 rozporządzenia (UE, Euratom) 2018/1046 ma zostać zawarta umowa pożyczki między Komisją a Ukrainą. Umowa ta będzie zawierała szereg postanowień dotyczących kontroli, zapobiegania nadużyciom finansowym, audytów oraz odzyskania środków w przypadku nadużyć finansowych lub korupcji. W szczególności umowa ta będzie zawierała postanowienia dotyczące kontroli przeprowadzanych przez Komisję, kontroli przeprowadzanych przez Trybunał Obrachunkowy oraz możliwości wykonywania przez Prokuraturę Europejską jej uprawnień, zgodnie z art. 129 i 220 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego (UE, Euratom) 2018/1046.

Ta operacja MFA będzie podlegała szczególnym postanowieniom o ochronie interesów finansowych Unii zawartym w umowie ramowej w ramach Instrumentu na rzecz Ukrainy.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1 Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

Proponowane nowe linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
		Zróżn./ niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
6	Linia budżetowa „Wydatki operacyjne”: **14 11 01** – *Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy*	Zróżn.	TAK	TAK	TAK	TAK

3.2 Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1 Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

Celem Mechanizmu jest udzielenie Ukrainie bezzwrotnego wsparcia finansowego, aby pomóc jej w spłacie pożyczki MFA i pożyczek dwustronnych udzielonych w celu wsparcia tego kraju.

Mechanizm jest zasilany zasobami, które są regularnie wypłacane Ukrainie, na pokrycie kwoty głównej, odsetek i wszelkich innych powiązanych kosztów pożyczki MFA i pożyczek dwustronnych.

Kwoty przekazane na Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy w drodze jakiejkolwiek ewentualnej zmiany załącznika XLI do rozporządzenia Rady (UE) nr 833/2014, jak również kwoty pochodzące z konkretnych dobrowolnych wkładów od państw członkowskich, państw trzecich i z innych źródeł, zostaną wykorzystane do udzielenia Ukrainie bezzwrotnego wsparcia, aby pomóc jej w spłacie pożyczki MFA i pożyczek dwustronnych udzielonych w celu wsparcia tego kraju.

Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy (założenie: środki na zobowiązania są równe środkom na płatności)	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**
• Środki operacyjne (w tym)				
14 11 01 – *Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy*	pm	pm	pm	pm

Dział wieloletnich ram finansowych	**7**	„Wydatki administracyjne”

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do załącznika do oceny skutków finansowych regulacji (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok **N**	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			**OGÓŁEM**
Dyrekcja Generalna: <…….>									
○ Zasoby ludzkie									
○ Pozostałe wydatki administracyjne									
OGÓŁEM Dyrekcja Generalna <….>	Środki								

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności								

finansowych	ogółem)								

3.2.2 Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **2024**	Rok **2025**	Rok **2026**	Rok **2027**		**OGÓŁEM**
DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie						
Pozostałe wydatki administracyjne						
Suma cząstkowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych						

Poza DZIAŁEM 7[30] **wieloletnich ram finansowych**						
Zasoby ludzkie						
Pozostałe wydatki o charakterze administracyjnym						
Suma cząstkowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych						

OGÓŁEM						

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

[30] Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA"), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

		2024	2025	2026	2027	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
O Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)								
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)								
20 01 02 03 (w delegaturach)								
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa (określić)								
O Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)[31]								
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)								
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)								
XX 01 xx yy zz [32]	- w centrali							
	- w delegaturach							
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)								
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)								
Inna linia budżetowa								
OGÓŁEM								
O Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC) – CA, LA, SNE, INT i JED [33] Inna linia budżetowa: Dochody przeznaczone na określony cel								
Finansowane z dochodów przeznaczonych na określony cel – w siedzibie głównej								
Finansowane z dochodów przeznaczonych na określony cel – w delegaturze								
OGÓŁEM								

XX oznacza odpowiedni obszar polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

31 CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

32 W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA").

33 CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	
Personel zewnętrzny	

3.2.3 Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

Pożyczki będą finansowane z pożyczek zaciągniętych przez UE na rynkach finansowych.

☒może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).

☐ wymaga zastosowania nieprzydzielonego marginesu środków w ramach odpowiedniego działu WRF lub zastosowania specjalnych instrumentów zdefiniowanych w rozporządzeniu w sprawie WRF.

☐wymaga rewizji WRF.

3.2.4 Udział osób trzecich w finansowaniu

Wniosek/inicjatywa:

☐nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich[34]

☒ przewiduje współfinansowanie ze strony osób trzecich szacowane zgodnie z poniższymi szacunkami:

środki w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok **N**[35]	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

[34] Wkłady osób trzecich będą miały formę dochodów przeznaczonych na określony cel przedstawionych w sekcji poniżej.

[35] Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

3.3 Szacunkowy wpływ na dochody

☐ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody

☒ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:

☐ wpływ na zasoby własne

☑ wpływ na dochody inne

Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków ☑

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy[36]						
		Rok **N**	Rok **N+1**	Rok **N+2**	Rok **N+3**	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Pozycja 6642 Mechanizm współpracy pożyczkowej dla Ukrainy — Dochody przeznaczone na określony cel	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

W przypadku wpływu na dochody przeznaczone na określony cel należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

Zob. pkt 3.2.1 powyżej.

[36] W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty po odliczeniu 25 % na poczet kosztów poboru.